

Polska w barażach o mundial 2026 »8-9

W weekend śpimy o godzinę krócej »10

Valotka po raz kolejny tłumaczy się z kontrowersyjnych wypowiedzi »14

Ceny żywności pójdą w górę? Decydujące są dwa miesiące »15

Poligon a przyszłość koalicji rządzącej. „Takie zachowanie partnerów jest nie do przyjęcia”

Fot. Sejm Republiki Litewskiej (stopklatka transmisji), opr. red.

Sejm zaaprobował projekt budowy poligonu w Kopciowie przy granicy z Polską. 102 posłów poparło projekt. Jednak posłowie „Świtu Niemna” zagłosowali przeciwko budowie. Socjaldemokraci, będący główną siłą w koalicji rządzącej, twierdzą, że podejście partnerów do sprawy jest nie do przyjęcia. »6

22 lata w NATO: wybór, który zmienił Litwę »11

ISSN 1392-0405

Narewska Republika Ludowa: operacja specjalna? »12-13

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. nac.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Nowe okno możliwości w połączeniu Wilno-Warszawa. Wjeżdża nowy gracz

Apolinary Klonowski

Czeski przewoźnik pociągowy ogłosił połączenie autobusowo-kolejowe z Krakowa przez Warszawę do Wilna. Jak tłumaczy rozmówca „KW”, to większe możliwości dla pasażerów. Są szanse na jeszcze większe zmiany.

WCIAŹ Z PRZESIADKĄ, ALE WIĘCEJ POŁĄCZEŃ

Z Krakowa do Warszawy pociągiem, a stamtąd — autobusem Lux Express do Wilna, wszystko na jednym bilecie. Tak nowe połączenie promuje czeski przewoźnik kolejowy Leo Express, który oferuje jeden bilet na połączenie z przesiadką. Dowiadujemy się, co to znaczy dla pasażerów. Pytamy też, czy nie stanowi to ryzyka dla litewskiego LTG i polskiego PKP, którzy teraz obsługują trzy połączenia dziennie z Wilna do Polski, z czego dwa przez Warszawę.

— Nie ma ryzyka, że obecne połączenie zostanie odwołane — każdy pasażer podróżuje w swoim czasie i na swój sposób. Godziny są różne, potrzeby różne — to połączenie po prostu działa dla każdego inaczej — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” znawca ds. podróży koleją, Seweryn Wołosewicz.

Jak wyjaśnia, największa przewaga takiego rozwiązania to podróż nocna. Obecnie takie podróże realizuje Lux Express, ale nie koordynował tego z przewoźnikami pociągowymi. Nasz rozmówca przypomina, że Rail Baltica, która ma zacząć przyłączać Litwę do europejskiego standardu torów, dzięki czemu nie będzie potrzebna przesiadka na granicy, została opóźniona już do co najmniej 2040 r. Znajduje się zatem

poza horyzontem racjonalnych oczekiwań. Jednak te połączenia, które już są, sprawdzają się.

— Połączenia od grudnia bardzo się sprawdzają — sam korzystałem nieraz. Trasa Wilno–Szczecin to całkiem poważna konkurencja dla autobusów. Pociąg to jednak komfort, widoki za oknem, mijamy po drodze wigierski park narodowy, zresztą nazwa pociągu „Wigry” jest od parku, godziny odjazdów są dobre — zachwala rozmówca.

JUŻ ZASZŁY WAŻNE ZMIANY

— Pierwsza współpraca między Lux Express a Leo Express była aktywna w latach 2014–2017, jednak nowa współpraca Leo Express z Lux Express stała się bardziej komfortowa dzięki ważnym zmianom. Po pierwsze — ukończono ekspresową drogę między Wilnem a Warszawą, dzięki czemu powstała obwodnica Suwałk i Łomży, przejazd autobusem skrócił się o godzinę, a nawet o półtorej. Po drugie — weszli prywatni przewoźnicy na polski rynek, nie tylko PKP Intercity, České Drahy ale właśnie Leo Express czy RegioJet. Po

trzecie — dokonano dużych inwestycji kolejowych, dzięki czemu więcej jest połączeń bezpośrednich — wyjaśnia Wołosewicz.

INNEJ LINII NIE MA

Wołosewicz zwraca jednak uwagę, że jest jedno wąskie gardło — Trakiszki jako jedyne kolejowe przejście graniczne między Litwą a Polską.

— Innej linii nie ma i nie powstanie, poza Rail Balticą, która budowana jest na śladzie obecnego połączenia. Żeby zwiększyć liczbę kursów, są dwa wyjścia: budowa nowego odcinka albo więcej przewoźników na tej samej trasie. Polska jest tu dobrym przykładem — od momentu, gdy Leo Express i RegioJet weszły na polskie tory, liczba połączeń i tańszych biletów gwałtownie wzrosła — mówi nasz rozmówca.

Czy RegioJet lub Leo Express ruszy do Wilna? Czesi mogą chcieć takiego połączenia. Może za kilka lat będzie zainteresowanie kierunkiem bałtyckim, wtedy połączeń będzie jeszcze więcej, niż jest teraz. Nie leżałoby to też w gestii decyzji przewoźników państwowych, a możliwości sektora prywatnego. ■

Do połączenia z Wilnem wszedł Leo Express. Nie bezpośrednio, bo póki co koordynuje swoje pociągi w Polsce ze znanym przewoźnikiem Lux Express (na zdj. wewnątrz autobusu) Fot. A.K.

We wtorek Rosja za pomocą dronów ostrzelała Ukrainę. W nalocie zginęło osiem osób. We Lwowie rosyjski dron trafił budynek wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO Fot. EPA-ELTA

Apel o przekazanie 1,2 proc. podatku dla redakcji „Kuriera Wileńskiego”

Podobnie jak w ubiegłych latach, każdy z nas, kto płaci podatek od dochodu (od wynagrodzenia, działalności gospodarczej lub innej), może przekazać dla organizacji (w tym przypadku dla redakcji „Kuriera Wileńskiego”) 1,2 proc. od wpłaconego w 2025 r. do Państwowej Inspekcji Podatkowej (VMI) podatku dochodowego. Czytelnika nic to nie kosztuje, a dla polskiej gazety na Litwie to wielka pomoc.

Apelujemy do Czytelników o przekazanie na redakcję „Kuriera Wileńskiego” tych 1,2 proc.

Dlaczego warto przekazać „Kurierowi Wileńskiemu” 1,2 proc. od podatku? Żeby na Litwie mogła istnieć i się rozwijać polska gazeta. Twoja pomoc, Czytelniku, będzie znacznym wsparciem naszych skromnych redakcyjnych sił.

Według danych VMI w kraju jest około 950 tys.

osób, które są zobowiązane do złożenia deklaracji podatkowych za miniony rok. Są to osoby uzyskujące dochody związane z zatrudnieniem, pragnące odzyskać podatek dochodowy, prowadzące indywidualną działalność gospodarczą, podatnicy, którzy sprzedali samochód po upływie mniej niż trzech lat od momentu kupna, podatnicy, którzy sprzedali nieruchomość w ciągu mniej niż dziesięciu lat od nabycia. Złożyć deklarację muszą także osoby, które otrzymały ponad 500 euro odsetek w ciągu roku lub ponad 2 500 euro nie od bliskich krewnych

KROK PO KROKU

Jak można wesprzeć „Kuriera Wileńskiego”? Wystarczy do 4 maja 2025 r. złożyć elektronicznie wniosek FR0512. Możemy go przekazać za pośrednictwem

EDS (Elektroninio deklaravimo sistema) po wejściu na stronę <https://deklaravimas.vmi.lt>. Wykonujemy następujące kroki:

Wybieramy: Deklaravimas
Klikamy: Pildyti prašymą
Wypełniamy formularz wg instrukcji.

UWAGA: wniosek złożony po 4 maja br. nie będzie rozpatrywany. Zostanie on także odrzucony, jeżeli w terminie przed 4 maja br. nie złożymy deklaracji podatkowej GPM311 za 2025 rok. Wszelkie dodatkowe informacje dotyczące składania deklaracji FR0512 można uzyskać na stronie internetowej www.vmi.lt lub telefonicznie pod nr tel. 1882.

Aby wypełnić wniosek FR0512 należy wpisać kod identyfikacyjny naszej redakcji (lit. įmonės kodas): **VšĮ „Vilnijos žodis” 125247657.** ■

Imieniny

26 marca

Bazyli, Dyzma, Emanuela, Feliksa, Larysy, Ludgera, Manuela, Montana, Teodora, Teodozjusza

27 marca

Aleksandra, Augusta, Benedykta, Ernesta, Franciszka, Gelazji, Lidii, Łazarza, Macedoniusza, Roberta

Cytat dnia

„Incydenty związane z działaniami wojskowymi zbliżającymi się do granic NATO stają się coraz częstsze i będziemy obserwować ich wzrost. (...) Głównym powodem jest agresja Rosji na Ukrainę, a jej należy najpierw położyć kres, aby to wszystko zakończyło się w naszym regionie” — oświadczył szef MSZ Litwy Kęstutis Budrys, komentując przekraczanie przez bojowe drony przestrzeni powietrznej państw Bałtyckich.

Liczba dnia

100 wolnych działek pod inwestycje przygotowano na Litwie w tym roku, o czym poinformował wiceminister gospodarki i innowacji RL Waldemar Urban.

Mieszkańcy Grygajć są zapraszani do przyłączenia się do nowo wybudowanych, scentralizowanych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych

Samorząd Rejonu wileńskiego przypomina mieszkańcom miejscowości Grygajcie (gmina Szaterniki), których domy zostały objęte I i II etapem rozbudowy sieci zaopatrzenia w wodę pitną i odprowadzania ścieków, o obowiązku podłączenia się do już wybudowanej infrastruktury.

Wspólnie ze spółką „Vilniaus vandenys” samorząd stworzył infrastrukturę dla 270 gospodarstw domowych. **Ważne jest, aby przyłączyć się do tej infrastruktury do października bieżącego roku.**

„Zachęcamy mieszkańców do aktywnego korzystania z już wybudowanej infrastruktury i jak najszybszego rozpoczęcia procesu przyłączenia. Tym bardziej, że w tym roku samorząd przyznaje dofinansowanie do 1000 euro na przyłączenie do sieci centralnych. Zachęcam do skorzystania z tej możliwości bez zwlekania. Podłączenie zapewnia niezawodne dostawy wody pitnej, właściwe odprowadzanie ścieków oraz przyczynia się do ochrony środowiska i poprawy jakości życia” – podkreśla mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz.

JAKIE KROKI NALEŻY PODJĄĆ, ABY SIĘ PODŁĄCZYĆ?

1. Przygotować projekt przyłącza wodociągowego i/lub kanalizacyjnego lub uproszczony schemat;
2. Podpisać umowę o przyłączenie ze spółką „Vilniaus vandenys”;
3. Złożyć wniosek o przyłączenie;
4. Wykonać prace budowlane (zgodnie z rozwiązaniami projektowymi, wykopać rowy i ułożyć rurociągi);
5. Zaprosić przedstawiciela spółki „Vilniaus vandenys” do wykonania kompleksowego podłączenia;
6. Przygotować i dostarczyć geodezyjne zdjęcia kontrolne rurociągów;
7. Rozpocząć korzystanie z usług.

Więcej informacji na temat podłączania można znaleźć na stronie internetowej spółki „Vilniaus vandenys”. W przypadku dodatkowych pytań dotyczących procesu podłączania prosimy o kontakt ze spółką „Vilniaus vandenys” pod numerem telefo-

nu 19118, adresem e-mail: info@vv.lt lub w biurze obsługi klienta w Wilnie: ul. Spaudos 8-1 albo Konstitucijos pr. 3.

WSPARCIE FINANSOWE SAMORZĄDU NA PODŁĄCZENIE

Od tego roku Samorząd Rejonu Wileńskiego zapewnia mieszkańcom częściową rekompensatę za podłączenie budynków mieszkalnych do scentralizowanych sieci zaopatrzenia w wodę pitną i (lub) oczyszczania ścieków. Takie wsparcie nie tylko pomaga zmniejszyć obciążenia finansowe, lecz także zwiększa możliwości przyłączenia dla mieszkańców, dla których dotychczas realizacja takich prac była zbyt kosztowna.

Mieszkańcy podłączający się do scentralizowanego systemu zaopatrzenia w wodę i kanalizacji lub oczyszczalni ścieków otrzymają rekompensatę w zależności od zakresu wykonanych prac. Przy podłączeniu do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej – **rekompensata w wysokości 1000 euro**, gdy długość przyłącza wodociągowego i odprowadzenia ścieków wynosi 25 metrów lub więcej. W przypadku mniejszej długości sieci, rekompensata zostanie proporcjonalnie zmniejszona, obliczona na podstawie rzeczywistej długości sieci (zaokrąglonej do pełnego metra).

Mieszkańcy podłączający się wyłącznie do sieci kanalizacyjnej będą uprawnieni do rekompensaty w wysokości 800 euro, gdy długość przyłącza ścieków bytowych wynosi 25 metrów lub więcej. W przypadku krótszych odległości rekompensata również zostanie proporcjonalnie zmniejszona.

Mieszkańcy rejonu wileńskiego znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, którzy podłączą swoje domy do sie-

Częściowe odszkodowanie mogą otrzymać osoby fizyczne – właściciele budynków mieszkalnych jedno- lub dwumieszkaniowych (lub ich upoważnieni przedstawiciele), a także spadkobiercy tych domów od 1 stycznia 2024 r., którzy zadeklarowali miejsce zamieszkania na terenie rejonu wileńskiego.

ci wodociągowej i kanalizacyjnej lub odprowadzania ścieków, otrzymają rekompensatę w pełnej wysokości – 100 proc. kosztów instalacji, tak aby niezbędne usługi były dostępne dla wszystkich.

KTO MOŻE OTRZYMAĆ REKOMPENSATĘ?

Częściowe odszkodowanie mogą otrzymać osoby fizyczne – właściciele budynków mieszkalnych jedno- lub dwumieszkaniowych (lub ich upoważnieni przedstawiciele), a także spadkobiercy tych domów od 1 stycznia 2024 r., którzy zadeklarowali miejsce zamieszkania na terenie rejonu wileńskiego. Częściowe odszkodowanie zostanie wypłacone właścicielowi domu po jego podłączeniu do infrastruktury wodociągowej i/lub kanalizacyjnej. Częściowe odszkodowanie zostanie również przyznane osobom, które już się podłączyły i stały się konsumentami od 1 stycznia 2024 r.

Kontakt: Renata Jurgielewicz, starsza specjalistka Wydziału Sieci Energetycznych i Inżynieryjnych, tel. +370 5 240 9488, e-mail: Renata.Jurgelevic@vrsa.lt. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Wystarczy wykonać jeden krok – dowiaduj się jako pierwszy o najważniejszych wydarzeniach

Pożary, niebezpieczne warunki pogodowe, ćwiczenia, utrudnienia w ruchu lub inne nieprzewidziane sytuacje – w takich przypadkach chcemy jak najszybciej uzyskać wiarygodne informacje o zdarzeniu. Samorząd Miasta Wilna oferuje aplikację KOVAS, przeznaczoną do operacyjnego informowania o najważniejszych wydarzeniach w mieście i potencjalnych sytuacjach ekstremalnych.

Wystarczy pobrać aplikację, a najważniejsze informacje otrzymacie bezpośrednio na telefon. Posiadając aplikację KOVAS:

- Otrzymacie ostrzeżenia o niebezpiecznych sytuacjach;

- W wygodny sposób uzyskacie praktyczne porady, jak zachować się w sytuacjach ekstremalnych;

- Nawet bez połączenia z internetem będzie można sprawdzić mapy schronów, obiektów ochrony zbiorowej oraz ewakuacji miasta;

- Z wyprzedzeniem będzie można dowiedzieć się o planowanych ograniczeniach ruchu i innych wydarzeniach, które zmieniają codzienność.

W aplikacji można wybrać interesujące Was tematy i miejsca,

dzięki czemu otrzymacie tylko te informacje, które są ważne właśnie dla Was. Śledźcie aktualności – już wkrótce informacje będą dostępne nie tylko w języku litewskim, ale także w innych językach.

Pobrać aplikację KOVAS można już dziś z Google Play i App Store.

Więcej informacji

– www.vilnius.lt/kovas

Materiał przygotowany na zlecenie Samorządu Miasta Wilna. Treść opłacona.

Zam. 2888

Poligon a przyszłość koalicji rządzącej. „Takie zachowanie partnerów jest nie do przyjęcia”

Posłowie „Świtu Niemna” zagłosowali przeciwko budowie poligonu w Kopciowie. Socjaldemokraci, będący główną siłą polityczną w koalicji rządzącej, twierdzą, że podejście partnerów do sprawy jest nie do przyjęcia.

We wtorek, 24 marca, Sejm w pierwszym czytaniu zaaprobował projekt budowy poligonu w Kopciowie przy granicy z Polską. 102 posłów poparło projekt, 10 głosowało przeciw, a 5 wstrzymało się od głosu. Przeciwko budowie głosowali przede wszystkim posłowie „Świtu Niemna”, natomiast członkowie Litewskiego Związku Chłopów i Zielonych głosowali przeciw lub powstrzymali się od głosu. „Projekt, jaki został przedstawiony mi osobiście, jest nie do przyjęcia” — oświadczył lider „Świtu Niemna” Remigijus Žemaitaitis.

„TANIA PRÓBA ZEBRANIA GŁOSÓW W WYBORACH”

Socjaldemokraci skrytykowali decyzję swych partnerów koalicyjnych. „Decyzja o niepoparciu jest politykierstwem i tanią próbą zebrania głosów na najbliższych wyborach” — napisał na Facebooku minister ochrony kraju Robertas Kaunas.

Pełniący obowiązki przewodniczącego socjaldemokratów mer rejonu janowskiego Mindaugas Sinkevičius oświadczył, że zachowanie koalicjantów jest nie do przyjęcia. „Dla mnie takie zachowanie partnerów koalicyjnych jest nie do przyjęcia i dziś powiedziałem również premier, że będziemy musieli i jesteśmy zobowiązani je ocenić w organach partyjnych — w tym przypadku w radzie partii — rozstrzygając, jak to oceniamy: czy to tolerujemy, czy jest to dla nas całkowicie nieakceptowalne” — powiedział na antenie Žinių radijas.

W podobnym tonie wypowiedział się również przewodniczący

Sejmu. „Wszyscy chcieliśmy, aby to głosowanie było bardziej jednomyślne. Możemy powiedzieć, że aż 102 posłów na Sejm głosowało »za« — to jeden z najwyższych wyników w głosowaniach całego Sejmu” — powiedział w rozmowie z tym samym radiem Juozas Olekas. Dodał także: „Dlatego te kwestie trzeba omówić, bo nadchodzą kolejne ważne sprawy i musimy mieć większość, aby nasze zobowiązania wobec obywateli Litwy były realizowane, zwłaszcza w tak istotnych kwestiach jak utrzymanie pokoju”.

GŁOSOWANIE HISTORYCZNE

Ośrodek prezydencki pogratił Sejmowi w sprawie zaaprobowania projektu, ale podkreślił, że w sprawach najważniejszych dla państwa koalicja rządząca musi mówić jednym głosem.

Premier głosowanie nazwała historycznym. Chociaż dziennikarze kilkakrotnie pytali, jak ocenia zachowanie partnerów koalicyjnych, mimo wszystko nie udzieliła odpowiedzi. „Wczorajsze głosowa-

nie oceniam wyjątkowo pozytywnie. Było to wydarzenie historyczne, kiedy wszyscy — niezależnie od tego, czy poseł należy do opozycji, czy do większości — zjednoczyliśmy się wokół wspólnego, ważnego celu strategicznego. To jest przykład, jak Sejm mógłby się jednoczyć przy podejmowaniu szczególnie istotnych decyzji” — oświadczyła dziennikarzom Inga Ruginienė, przy okazji podziękowała opozycji za wsparcie.

Z badań opinii publicznej przeprowadzonych przez Spinter tyrimai na zlecenie Ministerstwa Ochrony Kraju wynika, że dwie trzecie mieszkańców kraju (64 proc.) popiera tworzenie nowych poligonów lub rozbudowę istniejących, sprzeciwia się temu tylko 14 proc. mieszkańców kraju.

***

W środę (25 marca) odbyło się posiedzenie prezydium partii socjaldemokratycznej. Przed zamknięciem numeru redakcja „Kuriera Wileńskiego” nie miała jeszcze żadnych informacji o podjętych decyzjach dotyczących przyszłości koalicji. ■

Opr. Antoni Radczenko

Mindaugas Sinkevičius oświadczył, że zachowanie koalicjantów jest nie do przyjęcia. Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Przychylność wobec Rosji a odwołane koncerty na Litwie, nie tylko Bohlena

Justyna Giedrojc

Zapowiedziane na początku tygodnia koncerty znanego niemieckiego muzyka i byłego członka słynnego duetu Modern Talking, Dietera Bohlena, nie odbędą się na Litwie.

72-letni piosenkarz i kompozytor miał wystąpić ze swoim zespołem Blue System 20 listopada w Arenie Švyturys w Kłajpedzie, aby uczcić 15. urodziny Areny. Dzień później, 21 listopada, Bohlen planował koncert w Arenie Žalgiris w Kownie. W ubiegłym tygodniu organizatorzy potwierdzili jednak, że koncerty niemieckiego wykonawcy zostały odwołane.

PRZYCHYLNOŚĆ WOBEC ROSJI

Koncerty były organizowane przez agencję Spark Live, która m.in. przygotowuje letni występ w Połudze innego członka grupy Modern Talking, Thomasa Andersa. Choć przyczyna odwołania koncertów Bohlena nie została oficjalnie podana, przypuszcza się, że może mieć to związek z jego ostatnimi wypowiedziami medialnymi. Muzyk krytykował ochłodzenie relacji między Niemcami a Rosją, nawoływał do zakupu surowców energetycznych z Rosji oraz twierdził, że Rosja i Niemcy stanowiły „duet marzeń”. Trzy lata temu Bohlen skrytykował zachodnie sankcje wobec Rosji, a niedawno stwierdził również, że „Ukraina nie ma szans w starciu z Rosją”.

INNI ODWOŁANI WYKONAWCY

Dieter Bohlen jest drugim zagranicznym wykonawcą, którego koncerty zostały odwołane w ciągu ostatniego tygodnia z powodu gestów uznawanych za przychylnie wobec Rosji.

Odwołano także koncert Stjepana Hausera, chorwackiego wiolonczelisty, który miał odbyć się w sierpniu w Parku Górnym w Wilnie. Powodem miał być wpis opublikowany przez

Dieter Bohlen w 2019 r. Fot. Sven Mandel, CC BY-SA 4.0

muzyka w mediach społecznościowych. Hauser wykonał rosyjską melodię „Kalinka” na tle przedstawiającym Kreml oraz barwy rosyjskiej flagi. Publikacja wywołała oburzenie wśród fanów oraz ostrą krytykę ze strony Ukraińców śledzących konto artysty.

Co prawda, post był częścią projektu „Muzyka jednoczy świat”, w ramach którego wiolonczelista wykonuje znane melodie różnych krajów, ale decyzja zapadła. Hauser planował również zaprezentować litewską piosenkę, jednak najpierw opublikował nagranie z rosyjskim utworem. Następnego dnia w jego mediach społecznościowych pojawiła się ukraińska melodia, jednak nie uchylły sceptyczne komentarze pod jego adresem.

Koncerty rosyjskich wykonawców były już nieraz odwoływane w kraju. Mer Wilna Valdas Benkunskas jest zdania, że rosyjscy wykonawcy, którzy z powodzeniem koncertują i zarabiają w Rosji, nie powinni szukać dodatkowych dochodów, występując w Wilnie i na Litwie.

— Zdaniem mera władze kraju powinny podjąć surowsze środki wobec artystów, którzy występowali w Rosji po 24 lutego 2022 r., a następnie planują koncerty w Wilnie. Mer przygotował poprawki nowelizacji ustawy, które miałyby rozwiązać ten pro-

blem. Zwrócił się do Sejmu oraz rządu z prośbą o rozpoczęcie prac nad poprawkami, jednak jak dotąd nie doczekał się reakcji ze strony instytucji rządowych — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Gabrielius Grubinskas, rzecznik samorządu.

Ostatnio kwestię zakazu koncertowania rosyjskich wykonawców w kraju mer Benkunskas poruszył w związku z koncertem rosyjskiego zespołu Nensi, który miał zagrać 18 marca br. w Wilnie. Jak zauważyła dziennikarka Rita Miliūtė, gitarzysta grupy Nensi, Aleksej Cypliajev, kontynuował występy w Rosji po 24 lutego 2022 r., czyli po inwazji Rosji na Ukrainę.

PRESJA SPOŁECZNA

Decyzje o odwołaniu występów rosyjskich wykonawców są podejmowane nie na szczeblu rządowym, ale głównie przez organizatorów koncertów, często pod presją społeczną lub w odpowiedzi na postawę artystów wobec wojny w Ukrainie. Zdarza się, że resorty rekomendują bojkot poszczególnych wykonawców. Tak było w przypadku popularnego rosyjskiego wykonawcy Filipa Kirkorowa, który przez wiele lat z powodzeniem koncertował na Litwie.

— W 2021 r. Departament Migracji na wniosek Ministerstwa Spraw Zagranicznych temu obywatelowi Rosyjskiej Federacji zabronił wjazdu do Litwy na okres pięciu lat — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Rokas Pukinskas, rzecznik urzędu.

Według MSZ Kirkorow regularnie występował na Krymie po nielegalnej aneksji półwyspu w 2014 r., negował integralność terytorialną i suwerenność Ukrainy, pośrednio usprawiedliwiając agresywne działania Federacji Rosyjskiej. Resort uznał, że wizyty wykonawcy w kraju mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa Litwy. ■

Baraże o mundial 2026. Jan Urban: To najważniejszy mecz w mojej karierze

Piotr Wyszomirski

Do mistrzostw w Kanadzie, Meksyku i USA (11 czerwca – 19 lipca) zakwalifikowały się już 44 drużyny narodowe, o cztery ostatnie miejsca walczy 16 reprezentacji europejskich w czterech ścieżkach. Nas oczywiście najbardziej interesuje ścieżka B, w której walczą: Polska, Albania, Szwecja i Ukraina. Najlepsza drużyna uzyska awans po wygraniu dwóch spotkań. W pierwszym meczu Polska zagra 26 marca o godz. 20:45 na Stadionie Narodowym w Warszawie z Albanią. Zwycięstwo w tym meczu daje awans do finału baraży, w którym kadra Jana Urbana zmierzy się 31 marca ze zwycięzcą spotkania Ukraina – Szwecja w Walencji – jeśli będzie to Ukraina – lub w Sztokholmie, gdy półfinał baraży wygra reprezentacja Trzech Koron. W przypadku porażki Polacy zagrają mecz towarzyski z przegranym z pary Ukraina – Szwecja.

JEDEN Z NAJWAŻNIEJSZYCH MECZÓW

Czwartkowe spotkanie to pierwszy z dwóch najważniejszych meczów czterolecia polskiej reprezentacji. Przed pierwszym meczem panuje ogólnie spory optymizm, bo trudno sobie wyobrazić porażkę na własnym stadionie z drużyną dużo niżej notowaną w światowym rankingu i zdecydowanie niżej wycenianą. Dla porównania Polska zajmuje w rankingu FIFY 34. miejsce a skład jest wyceniany przez portal Transfermarkt na ponad 205 mln euro, Albania to 63. pozycja z wartością piłkarzy wycenioną na blisko 64 mln.

Trener Jan Urban ogłosił powołania na baraże, jak zwykle szeroko komentowane w mediach. Zawsze przy tej okazji pojawiają się spekulacje, dlaczego w kadrze jest ten za-

31 marca rozpoczyna się ostatni etap eliminacji do największej na świecie imprezy sportowej, czyli XXIII Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej 2026.

Selekcjoner reprezentacji Polski Jan Urban Fot. Polski Związek Piłki Nożnej, mat.pras., opr. red.

wodnik a nie ma tamtego, ale tym razem nie było większego oburzenia, bo wybory Urbana są czytelne, trener opiera się na graczach sprawdzonych, którzy najlepiej realizują jego założenia taktyczne. Najbardziej gorącym nazwiskiem był Oskar Pietuszewski, który robi furorę w lidze portugalskiej. Przy absencji Nikoli Zalewskiego, który nie może zagrać za kartki, ofensywny 17-latek z FC Porto ma szansę zadebiutować od razu w pierwszym składzie polskiej reprezentacji.

POLSKA KADRA

Bramkarze: Kamil Grabara (VfL Wolfsburg), Mateusz Kochalski (Karabach Agdam), Bartłomiej Drągowski (Widzew Łódź), Bartosz Mrozek (Lech Poznań); obrońcy: Jan Bednarek (FC Porto), Jakub Kiwior (FC Porto), Tomasz Kędziora (PAOK), Matty Cash (Aston Villa), Przemysław Wiśniewski (Widzew Łódź), Jan Ziółkowski (AS Roma), Arkadiusz Pyrką (St. Pauli), Bartosz

Bereszyński (Palermo); pomocnicy: Michał Skóraś (KAA Gent), Jakub Moder (Feyenoord), Piotr Zieliński (Inter Mediolan), Sebastian Szymański (Rennes), Kamil Grosicki (Pogoń Szczecin), Bartosz Slisz (Broendby), Oskar Pietuszewski (FC Porto), Nicola Zalewski (Atalanta Bergamo), Jakub Kamiński (FC Koeln), Filip Różga (Sturm Graz); napastnicy: Krzysztof Piątek (Al-Duhail), Robert Lewandowski (FC Barcelona), Karol Świdzki (Panathinaikos).

To optymalny skład, trenera Urbana martwi tylko kontuzja Łukasza Skorupskiego, który był bramkarzem nr 1, a suma występów w reprezentacji czterech powołanych bramkarzy wynosi słownie siedem. Wszyscy pozostali są zdrowi, wszyscy grają regularnie w swoich klubach, część z nich to wiodący zawodnicy w klubach, które liderują w silnych ligach: Piotr Zieliński rozgrywa świetny sezon w Interze, trójka z FC Porto:

9.>>

8.>>

Jakub Kiwior, Jan Bednarek i wspomniany Pietuszewski prowadzą zespół do mistrzostwa, podobnie jak Robert Lewandowski w Barcelonie.

KADRA ALBANII

Brazylijczyk Sylvihno, trener Albanii, powołał następujących graczy:

bramkarze: Mario Dajsinani (Egnatia Rrogozhine), Elhan Kastrati (Braunschweiger TSV Eintracht 1895), Thomas Strakosha (AEK); obrońcy: Arlind Ajeti (Bodrum FK), Naser Aliji (Dinamo City Tirana), Ivan Balliu (Rayo Vallecano de Madrid), Klisman Cake (Achmat Grozny), Berat Djimsiti (Atalanta BC), Elseid Hysaj (SS Lazio), Ardian Ismajli (Torino FC), Mario Mitaj (Al-Ittihad), Stavros Piliros (AEK), Bujar Pllana (Lechia Gdańsk); pomocnicy: Jasir Asani (Esteghlal Teheran), Kristjan Asllani (Besiktas JK), Nazmi Gripshi (Rubin Kazań), Arber Hoxha (GNK Dinamo), Qazim Laci (Caykur Rizespor Kulubu), Anis Mehmeti (Ipswich Town FC), Adrion Pajaziti (HNK Hajduk), Ylber Ramadani (US Lecce), Julian Shehu (Widzew Łódź); napastnicy: Nedim Bajrami (Rangers FC), Armando Broja (Burnley FC), Ernest Muci (Trabzonspor Kulubu), Myrto Uzuni (Austin FC).

ZE SZWECJĄ CZY Z UKRAINĄ?

Tak jak w meczu z Albanią jesteśmy faworytami i przegrana będzie klęską, tak w finale baraży faworytami raczej nie będziemy, przynajmniej na papierze. Zagramy na wyjeździe ze Szwecją albo z Ukrainą. Trener Ukrainy Serhij Rebrov powołał następujących zawodników:

bramkarze: Anatolij Trubin (Benfica Lizbona), Dmytro Riznyk (Szachtar Donieck), Rusłan Neshcheret (Dynamo Kijów); obrońcy: Witalij Mykołenko (FC Everton), Illa Zabarny (Paris Saint-Germain), Ołeksandr Svatok (Austin FC), Maksym Talovierov (Stoke City), Valeriy Bondar (Szachtar Donieck), Yukhym Konoplya (Szachtar Donieck), Ołeksandr Tymchyk (Dynamo Kijów), Bohdan Mykhailichenko (Polissia Żytomierz); pomocnicy:

Ehor Yarmolyuk (FC Brentford), Rusłan Malinowski (Genoa CFC), Wiktor Cyhankow (Girona FC), Heorhij Sudakow (Benfica Lizbona), Ołeksandr Zubkow (Trabzonspor), Oleh Ocheretko (Szachtar Donieck), Mykoła Szaparenko (Dynamo Kijów), Ołeksandr Pichalonok (Dynamo Kijów), Nazar Voloshyn (Dynamo Kijów), Ołeksij Huculiak (Polissia Żytomierz), Illia Krupskyi (Metalist 1925 Charków), Iwan Kalużnyj (Metalist 1925 Charków); napastnicy: Vladyslav Vanat (Girona FC), Roman Jaremczuk (Olympiacos Pireus), Matvii Ponomarenko (Dynamo Kijów).

W szerokiej kadrze Ukrainy na barażu MŚ 2026 zabrakło przede wszystkim dwóch gwiazd: Ołeksandra Zinchenko z Ajaxu Amsterdam i Artema Dowbyka z AS Romy (kontuzje).

Ukraina jest najwyższej w światowym rankingu (30) z wartością rynkową wynoszącą 266 mln, ale to Szwecja dysponuje najwartościowszym składem, gdy pod uwagę weźmiemy wartość rynkową (366 mln). Trener Skandynawów Anglik Graham Potter powołał następujących zawodników:

bramkarze: Melker Ellborg (Sunderland), Kristoffer Nordfeldt (AIK), Noel Tornqvist (Como); obrońcy: Gabriel Gudmundsson (Leeds), Isak Hien (Atalanta), Herman Johansson (FC Dallas), Gustaf Lagerbielke (Braga), Victor Lindelof (Aston Villa), Carl Starfelt (Celta Vigo), Elliot Stroud (Mjallby AIF), Daniel Svensson (Borussia Dortmund); pomocnicy i napastnicy: Taha Ali (Malmoe), Yasin Ayari

Do mistrzostw w Kanadzie, Meksyku i USA (11 czerwca – 19 lipca) zakwalifikowały się już 44 drużyny narodowe, o cztery ostatnie miejsca walczy 16 reprezentacji europejskich w czterech ścieżkach. Nas oczywiście najbardziej interesuje ścieżka B, w której walczą: Polska, Albania, Szwecja i Ukraina.

(Brighton), Rooney Bardghji (FC Barcelona), Lucas Bergvall (Tottenham), Anthony Elanga (Newcastle), Wiktor Gyokeres (Arsenal), Jesper Karlstroem (Udinese Calcio), Hugo Larsson (Eintracht Frankfurt), Gustav Lundgren (GAIS), Gustaf Nilsson (Club Brugge), Benjamin Nygren (Celtic), Eric Smith (St. Pauli), Mattias Svanberg (VfL Wolfsburg), Williot Swedberg (Celta Vigo), Besfort Zeneli (Royale Union Saint-Gilloise).

Na liście zabrakło kontuzjowanych gwiazd: Alexandra Isaka z Liverpoolu i Dejana Kulusevskiego z Tottenhamu. To mocna kadra i choć forma Szwedów pozostawiała ostatnio wiele do życzenia (obecnie 42. pozycja w światowym rankingu), to perspektywa występu na Mundialu z pewnością wyzwoli potencjał.

NAGRODA ZA AWANS: GODNA I BEZ KONTROWERSJI POLITYCZNYCH

Za awans czeka na kadrowiczów i ekipę premia w wysokości ponad 15 mln zł, czyli ok. 40 proc. gwarantowanej przez FIFA premii za awans na MŚ w wysokości 10,5 mln dolarów. Nie będzie natomiast dodatkowych pieniędzy z rządu, który, pomny zamieszania sprzed czterech lat, chce uniknąć kłopotliwych sytuacji.

NA POZOSTAŁYCH STADIONACH

Nas oczywiście najbardziej interesuje ścieżka B, ale na pozostałych trasach też będą ogromne emocje. Ścieżka A to spotkania Włochy – Irlandia Północna oraz Walia – Bośnia i Hercegowina, na ścieżce C spotkają się Turcja z Rumunią i Słowacja z Kosowem, a na ścieżce D rywalizować będą Dania z Macedonią Północną oraz Czechy z Irlandią.

Faworytami są: Włochy, Turcja i Dania. Już przed północą 31 marca poznamy ostateczne rozstrzygnięcia i mamy nadzieję, że będziemy mogli świętować kolejny, dziesiąty udział polskiej reprezentacji w piłce nożnej w największej sportowej imprezie świata. Warto jednak pamiętać, że to sport, nie grają w nim rankingi i pieniądze, tylko ludzie, dlatego nie zawsze wygrywają faworyci... ■

Weekend będzie krótszy o godzinę: nadchodzi czas letni

Honorata Adamowicz

W nocy z soboty na niedzielę, czyli z 28 na 29 marca, zostanie wprowadzony czas letni. Zegary tradycyjnie zostaną przestawione o jedną godzinę do przodu. Lekarz, w rozmowie z „KW” przypomina, że nasze organizmy takiego przesuwania nie lubią.

Według naukowców, że przesunięcie czasu może negatywnie wpływać na zdrowie, zaburzając rytm snu i codziennego funkcjonowania organizmu, co prowadzi do zmęczenia, problemów z koncentracją i obniżenia odporności.

ZABURZONE RYTMY I KONSEKWENCJE ZDROWOTNE

— Przeprowadzono wiele badań naukowych, które wykazują, że zmiana czasu ma realny i negatywny wpływ na organizm człowieka. Każdy posiada zegar biologiczny, zwany rytmami cyrkadialnymi, które sterują pracą wszystkich układów organizmu — wiedzą, kiedy być aktywnym, kiedy odpoczywać i kiedy przygotować się do snu. Z biegiem czasu każdy wypracowuje sobie określone rytuały: kiedy jeść, spać i odpoczywać, aby w ciągu dnia funkcjonować efektywnie — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” prof. Julius Kalibatas, lekarz rodzinny i prezes Litewskiego Stowarzyszenia Lekarzy Rodzinnych.

Zmiana czasu zaburza rytmy cyrkadialne i wewnętrzny zegar organizmu.

— Zakłócenie zegara biologicznego może być jedną z przyczyn chorób nowotworowych. Po zmianie czasu u wielu osób pojawiają się problemy ze snem — śpią kiepsko, powierzchownie, budzą się w nocy i rano czują się niewyspani — dodaje prof. Kalibatas.

Jak zauważa profesor, badania wśród personelu medycznego pokazują, że przesunięcie zegarków wpływa także na jakość pracy. W jednym ze szpitali w Anglii stwierdzono, że

nawet do tygodnia po zmianie czasu lekarze popełniają więcej błędów diagnostycznych, mają trudności z orientacją w sytuacji, a normalna pamięć zostaje zaburzona.

Ekspert podkreśla, że zmiana czasu negatywnie wpływa na układ sercowo-naczyniowy — częściej występują zaburzenia rytmu serca i napady stenokardii. Dotknięty zostaje także ośrodkowy układ nerwowy: wzrasta liczba napadów padaczkowych i migrenowych. Duńscy naukowcy wykazali, że kilka dni po przestawieniu zegarków pojawia się więcej przypadków nerwicy i depresji, a organizm potrzebuje nawet kilku tygodni, aby w pełni przystosować się do nowego czasu.

KTO ODCZUWA ZMIANY NAJMOCNIEJ?

— Najbardziej podatne na skutki zmiany czasu są dzieci, kobiety w ciąży oraz osoby z przewlekłymi chorobami. Dzieci, których organizm wciąż się rozwija, mają bardzo wrażliwe rytmy snu i czuwania. Zmiana czasu może prowadzić do trudności z zasypianiem, rozdrażnienia, spadku koncentracji i gorszego samopoczucia w ciągu dnia — zaznacza specjalista.

Jak mówi, kobiety w ciąży są szczególnie narażone, ponieważ przesunięcie rytmu dobowego wpływa na poziom hormonów, jakość snu i samopoczucie zarówno matki, jak i dziecka. Zaburzenia snu w tym okresie mogą prowadzić do większego zmęczenia, wahań nastroju, a nawet problemów zdrowotnych w ciąży.

— Osoby z przewlekłymi chorobami, np. kardiologicznymi, neurologicznymi czy metabolicznymi, są bardziej podatne na negatywne skutki zmiany czasu. Zaburzenie rytmów cyrkadialnych może pogorszyć kontrolę nad chorobą, zwiększyć ryzyko zaostrzenia objawów, nasilenia napadów padaczkowych, migren, problemów sercowo-naczyniowych czy wahań ciśnienia krwi. Te grupy powinny szczególnie zadbać o rytm snu i odpoczynku w okresie zmiany czasu — podkreśla prof. Kalibatas.

***

Na Litwie czas letni wprowadzany jest w ostatnią niedzielę marca — o godz. 3.00 przesuwają się wskazówki zegara o godzinę do przodu. Zmiana czasu zimowego następuje w ostatnią niedzielę października — o godz. 4.00 cofają się zegary o godzinę. Czas letni obowiązuje przez siedem miesięcy — do końca października. ■

Już w najbliższy weekend przesuniemy wskazówki zegarów o godzinę do przodu **Fot. Marian Paluszkiewicz**

22 lata w NATO: wybór, którego znaczenie widać dziś bardziej niż kiedykolwiek

Honorata Adamowicz

29 marca Litwa obchodzi 22. rocznicę przystąpienia do NATO — decyzji, która nie tylko wprowadziła kraj do klubu silnych państw, ale znacząco wzmocniła bezpieczeństwo naszego kraju w niestabilnym świecie. Politolog Gabrielė Burbulytė-Tsiskarishvili w rozmowie z „KW” zauważa, że przystąpienie do Sojuszu Północnoatlantyckiego to moment, który obok odzyskania niepodległości należy uznać za jedno z najważniejszych osiągnięć w historii współczesnej Litwy.

SILA I BEZPIECZEŃSTWO

— Świetnie, że jesteśmy w NATO. Od dawna sprawdzoną prawdą jest to, że bycie członkiem klubu silnych jest lepsze niż pozostawanie poza nim. Biorąc pod uwagę naszą historię i położenie geograficzne, naturalne jest, że jest to jedno z największych osiągnięć, jakie mogliśmy zdobyć po odzyskaniu niepodległości. Uważam, że przystąpienie do Sojuszu Północnoatlantyckiego to jedno z tych najważniejszych wydarzeń — obok samego odzyskania niepodległości. Więc pod względem znaczenia — całkowicie naturalnie — ma ono ogromną wagę — ocenia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Gabrielė Burbulytė-Tsiskarishvili, wykładowczyni w Katedrze Administracji Publicznej i Nauk Politycznych Uniwersytetu w Kłajpedzie.

Jak dodaje, dziś widzimy, że przez długi czas panował na świecie dość kruchy pokój, który się rozpada, a rosnące napięcia geopolityczne, konflikty i wojny wyraźnie pokazują, że nasz wybór był słuszny. Oczywiście, jak zauważa nasza rozmówczyni, pojawia się wiele pytań dotyczących przyszłości samego NATO jako organizacji, ale patrząc bardziej z perspektywy zarządczej niż politycznej, wiele organizacji wcześniej czy później

W tym roku Litwa obchodzi 22. rocznicę przystąpienia do Sojuszu Północnoatlantyckiego Fot. Marian Paluszkiewicz

napotyka trudności i bez wątpienia od dojrzałości ich członków zależy, jak te trudności zostaną przezwyciężone.

„MAŁE RYBKI” POTRZEBUJĄ SILNYCH

— Wydaje mi się, że NATO jako organizacja jest przygotowane do przezwyciężania trudności, niezależnie od tego, jakie by one nie były, ponieważ nie ma innej alternatywy. Albo my — mam tu na myśli całą organizację NATO — będziemy się zmieniać i dostosowywać do zmieniającej się sytuacji, albo ta zmieniająca się sytuacja nas wszystkich „pochłonie”. Innej drogi po prostu nie ma. Nie ma jej także dla samego NATO — nie ma powrotu ani możliwości cofania się i życia nostalgiami za przeszłością. Dokładnie tak samo jest z Litwą — albo bycie samotnym, poza klubem silnych, albo bycie w gronie silnych. Doskonale rozumiemy, że dla takich samotnych, małych „rybek” oznaczałoby to słabość — podkreśla Gabrielė Burbulytė-Tsiskarishvili.

PROBLEMY I LEKCJA Z HISTORII

Według niej niezgody, które pojawiają się między partnerami NATO,

naturalnie nie są czymś dobrym, ale z drugiej strony — jeśli pozwalają na czas dostrzec problemy, żeby próbować je rozwiązać, to taka organizacja, która przyznaje, że ma problemy, pokazuje swoją siłę. Jak twierdzi rozmówczyni, wyraźnie widać, że dziś partnerzy przyznają się do istnienia problemów i nie jest to wyłącznie kwestia USA czy Donalda Trumpa. Zachowanie Stanów Zjednoczonych ujawniło i przyspieszyło nagłośnienie tych problemów oraz rozmowę na ich temat. Jak podkreśla politolog, to, że o problemach się mówi i że nie są ukrywane, jest dobre i oznacza, że można oczekiwać podjęcia działań w celu ich rozwiązania.

— Kiedy organizacja ukrywa problemy i demonstrowuje pozorną monolityczność, zaczyna to przypominać autorytaryzm. A wtedy — jak już nieraz widzieliśmy w reżimach autorytarnych — dochodzi do ich rozkładu od środka i prędzej czy później do upadku. Można przypuszczać, że w przypadku NATO tak się nie stanie — podsumowuje Gabrielė Burbulytė-Tsiskarishvili. ■

Narewska Republika Ludowa: czy mamy do czynienia z operacją specjalną?

Antoni Radczenko

VSD podkreśla, że separatyzm jest jedną z metod aktywnie stosowanych przez rosyjski reżim.

11 marca estoński portal propastop.org, poświęcony propagandzie, podał, że w sieciach społecznościowych pojawiły się nawoływania do stworzenia „Narewskiej Republiki Ludowej”. W wiadomościach umieszczanych na platformach Telegram, wKontaktie i TikTok apelowano o przyznanie autonomii zachodniej Estonii, w okolicach miasta Narwa, ponieważ tam większość stanowi ludność rosyjskojęzyczna.

REAKCJA ESTOŃSKIEGO MSZ I NAWIĄZANIE DO UKRAINY

Na internetową inicjatywę natchmiast zareagowały estońskie władze. „Narwa była i na zawsze pozostanie estońskim miastem. Takie drobne próby siania chaosu i osłabienia integralności społecznej są elementarne i nienowoczesne. Obserwowaliśmy już podobną taktykę ze strony Rosji w Estonii i innych państwach. To tani sposób prowokowania zamieszania i oburzenia” — oświadczył minister spraw zagranicznych Estonii Margus Tsakhna.

O wydarzeniu pisały media europejskie. „Flaga, własny herb, nowo wytyczone granice i retoryka, która mocno przypomina proklamowanie tak zwanych »republik ludowych« w Donbasie na wschodzie Ukrainy i aneksję Krymu w 2014 r. W sieciach społecznościowych trzecie co do wielkości estońskie miasto Narwa jest nagle pokazywane jako »Republika Ludowa Narwy«” — czytamy na stronie internetowej Euronews.

Sama nazwa „republika ludowa” nawiązuje do wydarzeń w Ukra-

Internetowe nawoływanie do powołania Narewskiej Republiki Ludowej nie oznacza, że koniecznie mamy do czynienia z działaniami Rosji — w rozmowie z „KW” sędzi Marius Laurinavičius.

inie z roku 2014, kiedy Rosjanie okupowali Krym i rozpoczęli wojnę na wschodzie kraju, ogłaszając powstanie Donieckiej i Ługańskiej Republik Ludowych. Przed dwoma laty podobna do estońskiej inicjatywy internetowej w łotewskim internecie pojawiły się nawoły-

wania do powstania „Łatgalskiej Republiki Ludowej”. Łatgalia leży we wschodniej Łotwie i graniczy bezpośrednio z Rosją i Białorusią. Pod względem narodowościowym jest to najbardziej rosyjski region Łotwy. W stolicy regionu, Dyneburgu, ludność rosyjskojęzyczna stanowi do 70 proc. mieszkańców.

ZBYT DUŻO UWAGI

Analitik ds. Rosji i dezinformacji Marius Laurinavičius sędzi, że wydarzeniu w Estonii niepotrzebnie poświęca się zbyt dużo uwagi.

— Nie koncentrowałbym się na tym wydarzeniu. Wydaje się, że estońskie służby specjalne wystarczająco wytłumaczyły w temacie, że tutaj nie chodzi o nową kampanię dezinformacyjną Rosji, tylko raczej o prywatną inicjatywę. Tak, to jest prorosyjska inicjatywa, ale nic więcej.

13.>>

Separatyzm jest jedną z metod aktywnie stosowanych przez rosyjski reżim, którego celem jest destabilizowanie sytuacji w innych państwach oraz wzmacnianie tam wpływów Rosji. Ataki informacyjne, w ramach których tworzone są w mediach społecznościowych grupy rzekomych ruchów separatystycznych, stanowią jedną z form tego działania.

W sieciach społecznościowych pojawiły się nawoływania do stworzenia „Narewskiej Republiki Ludowej” Fot. Apolinary Klonowski

12.>>

Moim zdaniem zbyt dużo uwagi poświęcamy temu wydarzeniu. Dlatego nie dostrzegam tutaj większych zagrożeń. To nie są przygotowania do rosyjskiej napaści — podkreśla analityk w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

W 2015 r. z podobnym problemem zetknęła się Litwa. Wówczas na Facebooku powstała strona pt. „Wileńska Republika Ludowa”. Moderatorzy strony krytykowali władze Litwy za prześladowania litewskich Polaków. „Żądamy wprowadzenia polskich »zielonych ludzików« na Wileńszczyznę i przeprowadzenia tam referendum wśród autochtonicznej ludności” — można było przeczytać na stronie. W sprawie strony do prokuratury zwróciła się wówczas Europejska Fundacja Praw Człowieka. Zdaniem fundacji „taka strona jest niezgodna z art. 10 Konstytucji RL, który głosi, że terytorium państwa jest jednolite i niepodzielne na żadne twory państwowe. Kodeks karny RL w rozdziale XVI przewiduje odpowiedzialność za działalność skierowaną przeciwko niepodległości państwa litewskiego, jednolitości jego terytorium i ustroju państwowego. W związku z tym EFHR zwróciła się do Prokuratury Generalnej w sprawie zamknięcia wspomnianej strony oraz ustalenia tożsamości osób, które przyczyniły się do jej powstania”.

NIE WIEMY, CO ZROBI ROSJA

— W przypadku Litwy również nie dostrzegam zagrożeń. U nas nie ma podstaw do powstania separatystycznych inicjatyw. Oczywiście nie wiem, co planuje Rosja. Jeśli tam zapadnie decyzja o ataku, to na pewno będzie sztywna odpowiedni grunt do inwazji. Całkiem możliwe, że zagra kartą separatystyczną. Tym niemniej, realnych podstaw do powstania takich ruchów na Litwie nie ma — ocenia Marius Laurinavičius.

W miniony poniedziałek (23 marca) na moście dla pieszych przy zachodniej obwodnicy Wilna napisano po białorusku „Wilno nasze”. To nie był pierwszy tego typu napis. Na

Realnych podstaw do powstania ruchów separatystycznych na Litwie nie ma — ocenia Marius Laurinavičius. Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

W wiadomościach umieszczanych na platformach Telegram, wKontaktie i TikTok apelowano o przyznanie autonomii zachodniej Estonii, w okolicach miasta Narwa, ponieważ tam większość stanowi ludność rosyjskojęzyczna.

początku marca w centrum Wilna, przy ulicy Totorių, zauważono napis w języku białoruskim „Wilno jest nasze”. Napis został pozostawiony pod tablicą pamiątkową informującą, że w tym miejscu wydrukowano uchwałę Rady Litewskiej dotyczącą odtworzenia niepodległego, demokratycznego państwa litewskiego w 1918 r.

— Warto podkreślić, że nie wiemy, kto za tym stoi. Do stwierdzenia, pod względem analitycznym, że mamy do czynienia z rosyjską operacją, to jeden przypadek to stanowczo za mało. Nie możemy wykluczyć, że to jest początek jakiejś operacji, ale na razie nie możemy tego zakładać — komentuje Marius Laurinavičius.

KOMENTARZ VSD

Redakcja „Kuriera Wileńskiego” zwróciła się o komentarz do

Departamentu Bezpieczeństwa Państwa (VSD).

„Separatyzm jest jedną z metod aktywnie stosowanych przez rosyjski reżim, którego celem jest destabilizowanie sytuacji w innych państwach oraz wzmacnianie tam wpływów Rosji. Ataki informacyjne, w ramach których tworzone są w mediach społecznościowych grupy rzekomych ruchów separatystycznych, stanowią jedną z form tego działania. Takie ataki są organizowane przez rosyjskie służby wywiadowcze oraz inne podmioty realizujące agresywną politykę zagraniczną tego reżimu. W marcu 2026 r. w mediach społecznościowych Telegram, TikTok oraz VK utworzono grupy podżegające do separatyzmu w regionie Narwy należącym do Estonii. W ostatnich miesiącach nie odnotowano ataków informacyjnych wymierzonych w Litwę, których celem byłoby podżeganie do separatyzmu, jednak w przeszłości tego rodzaju działania miały miejsce. Na początku 2015 r. w serwisie Facebook utworzono konto »Vilniaus Liaudies Respublika«, którym próbowano imitować działalność ruchu separatystycznego w południowo-wschodniej Litwie” — czytamy w komentarzu wysłanym przez dział komunikacji VSD. ■

Valotka po raz kolejny tłumaczy się z kontrowersyjnych wypowiedzi

Litewska Główna Komisja Etyki Służbowej (VTEK) postanowiła nie wszczynać dochodzenia w sprawie wypowiedzi Audriusa Valotki, przewodniczącego Państwowej Inspekcji Językowej (VKI), na temat wypowiedzianych przez niego słów „Cygan” i „Murzyn”.

Justyna Giedrońc

— Uważam, że w danej sytuacji sam inspektor powinien dokonać uczciwej oceny własnego postępowania oraz standardów etycznych, jakie powinien reprezentować. To na nim spoczywa odpowiedzialność za podjęcie decyzji, czy w istniejącej sytuacji nadal może pełnić swoje obowiązki — zauważa Daniel Ilkiewicz, radny Samorządu Rejonu Wileńskiego, przewodniczący samorządowej komisji etyki.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ETYCZNA

Komisja zajęła się sprawą Valotki po otrzymaniu skargi. W ubiegłym tygodniu Daniel Ilkiewicz złożył do VTEK wniosek, w którym stwierdził, że wypowiedzi Valotki naruszają godność człowieka, mogą przyczynić się do wykluczenia społecznego oraz podważać zaufanie do instytucji. Powodem był wywiad udzielony portalowi informacyjnemu LRT, w którym przewodniczący VKI, komentując spory wokół nazwy kowieńskiego sklepu roślinnego „Čigono daržas”, stwierdził, że można używać nie tylko słowa „Cygan”, ale także „Murzyn”.

— W związku z tym zwróciłem się do VTEK z wnioskiem o ocenę, czy wypowiedzi pana inspektora są zgodne z zasadami etyki. Jako radny Samorządu Rejonu Wileńskiego jestem świadomy, że nasz rejon zamieszkują przedstawiciele różnych kultur i narodowości. Jako Polak i przedstawiciel mniejszości narodowej szczególnie uwrażliwiony jestem na tego typu kwestie. Rozumiem, że dziś problem dotyczy Romów, ale w przyszłości może dotknąć także Polaków lub przedstawicieli innych mniejszości narodowych — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Daniel Ilkiewicz.

Audrius Valotka Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Radny podkreśla, że gdy mówimy o języku, nie chodzi wyłącznie o jego formalne aspekty czy poprawność wypowiedzi, lecz także o odpowiedzialność etyczną.

— W przypadku osób, takich jak pan inspektor, pełniących funkcję urzędnika państwowego, a więc będących osobami publicznymi, należy podkreślić, że ich słowa kształtują opinię publiczną oraz pokazują stosunek do osób ciemnoskórych czy narodowości romskiej. Kluczowa jest tu kwestia etyki, a nie, jak próbuje to uzasadniać pan inspektor — odwoływanie się do argumentów historycznych czy lingwistycznych. Użyte przez inspektora określenia są odbierane negatywnie i są uznane za obraźliwe wśród poszczególnych grup społecznych — podkreśla Daniel Ilkiewicz.

VALOTKA: NIE NALEŻY WPROWADZAĆ CENZURY JĘZYKOWEJ

Z kolei Audrius Valotka w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” przypomniał, że używanie takich wyrazów jak „Cygan” i „Murzyn”

nie jest zakazane przez Najwyższy Sąd Litwy, a zatem nie jest sprzeczne z prawem.

— Trzeba po prostu kierować się zdrowym rozsądkiem i mieć świadomość, w jakich sytuacjach można używać określonych słów. Na Wydziale Medycznym UW prowadzę zajęcia z języka litewskiego dla studentów z zagranicy. Wśród nich są m.in. obywatele Nigerii czy Kamerunu. Nie przyszłoby mi do głowy użyć w ich obecności słowa „Murzyn”, ponieważ wiem, że może ono zostać odebrane jako obraźliwe. Choć samo słowo występuje w słowniku języka litewskiego i bywa używane, uważam, że w takich sytuacjach należy zachować szczególną wrażliwość.

Nie oznacza to jednak, że należy wprowadzać cenzurę językową. Nie znam żadnego państwa europejskiego, w którym istniałby prawny zakaz używania słów takich jak „Cygan” czy „Murzyn” — komentuje przewodniczący Państwowej Inspekcji Językowej.

W kwestii użycia danych słów Valotka musiał wytłumaczyć się przed minister kultury Vaidą Aleknavičienė. Po rozmowie minister oświadczyła, że zostanie wszczęte postępowanie w sprawie wypowiedzi przewodniczącego VKI.

Używanie słowa „Cygan” w języku polskim jest kwestią sporną i bywa odbierane jako niestosowne. Choć jest to określenie o charakterze historycznym, obecnie preferuje się nazwę własną Rom lub Romowie. Termin „Cygan” często wiąże się z negatywnymi stereotypami. Podobne zasady dotyczą także słowa „Murzyn”, które jest odbierane jako obraźliwe i przestarzałe. Zaleca się używanie określenia czarnoskóry lub osoba czarnoskóra. ■

Ceny żywności wyraźnie pójdą w górę? Decydujące będą dwa miesiące

Wojna na Bliskim Wschodzie, która już wywołała skok cen ropy naftowej i nawozów, może doprowadzić też do wzrostu cen żywności.

Honorata Adamowicz

Eksperci w rozmowie z „KW” tłumaczą, że w najbliższym czasie ceny mogą zmienić się minimalnie. Jednak w drugiej połowie roku – jeśli sytuacja się nie zmieni – należy spodziewać się wyraźnego wzrostu cen.

— Obecnie ceny zbóż są bardzo niskie, ale to nie oznacza, że tani chleb i produkty spożywcze pozostaną w tej samej cenie. Głównym czynnikiem, który dziś napędza wzrost cen, są koszty energii. A te, jak wiadomo, stale rosną. W efekcie producenci i dostawcy, w tym przemysł spożywczy, nie będą mieli wyjścia – będą musieli podnosić swoje ceny. Ceny żywności zawsze są skutkiem, a nie przyczyną. Nawet jeśli zboża tanieją, koszty energii wymuszą podwyżki w całym łańcuchu – wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Viktoras Pranckietis, członek komitetu sejmowego ds. wsi.

NIEPEWNOŚĆ RYNKU

Nie wiadomo dokładnie, kiedy i o ile wzrosną ceny produktów. Obiektywne prognozy, według ekspertów, w tym momencie są niemożliwe – sytuacja zależy od wahań na rynku energetycznym. Jedno jest pewne: drożejąca energia przekłada się na droższą żywność, a nikt nie może tego zatrzymać.

— Obiektywne prognozy w tym momencie są praktycznie niemożliwe, ponieważ sytuacja na rynku żywności ściśle zależy od wahań cen energii – prądu, gazu i paliw. Każde podwyższenie kosztów energii natychmiast przekłada się na koszty produkcji, transportu i magazynowania, a w efekcie na ceny w sklepach – podkreśla Pranckietis.

ISTOTNE DWA MIESIĄCE

Tymczasem ekonomista Banku Citadele, Aleksandras Izgorodinas

■ Rys. Władysław Mickiewicz

wyjaśnia, że podwyżki cen żywności w Litwie mogą nadejść, ale na razie nie ma jeszcze mowy o masowych wzrostach.

— Reakcja rynku spożywczego na wzrost kosztów energii następuje z pewnym opóźnieniem – średnio około pięciu miesięcy. To oznacza, że zmiany w cenach żywności wynikające z obecnych podwyżek energii będą widoczne dopiero w sierpniu. Oczywiście, niektóre produkty mogą podrożeć wcześniej, ale nie będzie to gwałtowny, masowy wzrost. Wszystko zależy od tego, jak długo potrwa konflikt, który wpływa na ceny surowców i transport. Jeśli sytuacja ustabilizuje się w ciągu najbliższych dwóch miesięcy, duży wzrost cen po pięciu miesiącach raczej nie nastąpi – tłumaczy „Kurierowi Wileńskiemu” ekspert.

CENY DYKTUJE ENERGIA

Najbardziej podatne na wzrost cen będą produkty wymagające dużych nakładów nawozów lub wrażliwe na transport. Chodzi przede wszystkim o importowane

Nie wiadomo dokładnie, kiedy i o ile wzrosną ceny produktów. Obiektywne prognozy, według ekspertów, w tym momencie są niemożliwe – sytuacja zależy od wahań na rynku energetycznym.

owoce i warzywa, ale także inne towary, które trzeba przewozić na długie odległości lub których produkcja jest kosztowna energetycznie. Podrożeją również krajowe warzywa i owoce oraz produkty, przy których w produkcji potrzebne są nawozy.

— Obecna sytuacja pokazuje, jak silny wpływ na ceny żywności mają koszty energii. Nawet jeśli zboża pozostają tanie, wzrost cen prądu, gazu i paliw przekłada się na cały łańcuch dostaw – od produkcji, przez transport, po sprzedaż detaliczną. Konsumenty powinni przygotować się na to, że wkrótce droższa energia oznaczać będzie wyższe ceny w sklepach – mówi Izgorodinas. ■

Wilno z Wilią za pan brat. Oprócz „Mostu Olbrachta” mają powstać jeszcze cztery

Wilno ma wobec Wilii intensywne plany. Do 2031 r. ma powstać nie tylko opisany w „KW” tzw. Most Olbrachta, ale jeszcze cztery inne. I już wiemy, gdzie powstaną. Większość to mosty dla pieszych i „mikromobilnych”.

Jak twierdzi mer miasta, mosty mają sprawić, że życie w stolicy będzie płynniejsze. Wyjaśnia też, dlaczego jego zdaniem dla pieszych i aut potrzebne są oddzielne mosty.

„Rzeka Wilia jest osią miasta, która powinna łączyć, a nie dzielić. Pięć nowych mostów łączy różne części miasta w spójną, tętniącą życiem strukturę miejską, w której wygodnie się porusza i dobrze się mieszka. Znacząco poprawią one możliwości zrównoważonego przemieszczania się, skrócą odległości, zbliżą społeczności i otworzą nowe możliwości dla tętniących życiem przestrzeni publicznych nad rzeką” — mówi Valdas Benkunskas, mer Wilna.

Osobne mosty dla samochodów oraz dla pieszych i rowerzystów są, zdaniem mera, niezbędne ze względu na bezpieczeństwo i komfort. Mosty samochodowe generują hałas i zanieczyszczenie, a istniejące nie zapewniają pieszym i rowerzystom wymaganej przestrzeni — norma dla ruchu dwukierunkowego mikromobilności to co najmniej 2,5 m, której żaden z obecnych mostów nie spełnia.

PIERWSZY MOST JUŻ W BUDOWIE

Najdalej zaawansowany jest most dla pieszych i rowerzystów łączący ulice Upės i Goštauto — jego zakończenie planowane jest na początek 2027 r. Most, póki co, nazywany jest „Mostem Olbrachta”, od nazwy ulicy Alberto Goštauto — czyli wielkiego księcia litewskiego Olbrachta Gasztołda. Jednak, jak jeszcze w zeszłym roku w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” wyjaśniał przedstawiciel samorządu Gabrielius Grubinskas, oficjalna nazwa będzie mo-

gła zostać nadana dopiero po zakończeniu budowy.

„Most Olbrachta” (lub Alberta) łączy zachodnie dzielnice stolicy — Zwierzyniec, Karolinki, Wierszuliszki, Justyniszki i Zameczek — ze Starym Miastem, stając się brakującym ogniwem w sieci ścieżek rowerowych wzdłuż lewego brzegu Wilii. Most będzie miał też znaczenie dla planowanego przez Sejm centrum kongresowego. Jego nazwa zostanie ostatecznie wyłoniona z udziałem mieszkańców.

W tym roku zakończą się prace projektowe mostu na wyspie Užvingis. Budowa ruszy w 2027 r. i potrwa do 2030 r. Most łączy Leszczyniak (Lazdynai) z centrum i odciążą istniejący most w tej dzielnicy, który nie oferuje rowerzystom dogodnych warunków.

NOWE MOSTY W CENTRUM I NA OBRZEŻACH

Do 2031 r. planowana jest budowa mostu Kernavės dla pieszych i rowerzystów, łączącego Śnipiszki

z Nowym Miastem (Naujamiestis). Biały Most nie jest już w stanie obsłużyć rosnącego ruchu. Projekt ma też wymiar urbanistyczny: łączy centrum miasta z planowanym miasteczkiem ministerialnym i Śnipiszkami.

Czwarty most pieszy i rowerowy powstanie na odcinku Antokol-Žyrmuny, łącząc rozwijającą się dzielnicę Miasteczko Północne (Šiaurės miestelis) z ulicą Žolyno, przy której skupia się ważna infrastruktura społeczna. Obecnie dojazd między tymi rejonami wymaga ponad dwukilometrowego objazdu.

Piąty most — jedyny samochodowy z zapowiadanych — ma stanąć przy dzielnicy Lazdynėliai obok Leszczyniaków. Odciążą przeprawę w Leszczyniakach, przez którą w godzinach szczytu przejeżdżają mieszkańcy kilku zachodnich dzielnic. Trwa analiza lokalizacji i modele ruchu. Ukończenie budowy szacuje się na 2031 r. ■

Opr. A. K. na podst. vilnius.lt, mat. pras., KW

■ Prace nad Wilią już trwają Fot. Marian Paluszkiewicz

Czasem trzeba po prostu być obok

„Szukałem takiego miejsca na wolontariat, w którym emocjonalnie byłoby najtrudniej. Takiego, które naprawdę stawia człowieka wobec czegoś ważnego — mówi Evaldas, wolontariusz hospicjum Hospicjum bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie. — To doświadczenie bardzo zmienia. Dla mnie osobiście jest czymś niezwykle cennym i głęboko poruszającym.”

— Mam 43 lata. Pracuję jako freelancer, jestem programistą — mówi Evaldas, wolontariusz hospicjum. — To oznacza, że nie jestem na stałe przywiązany ani do jednego miejsca, ani do sztywnego rytmu pracy. W pewnym sensie sam decyduję o tym, jak wygląda mój dzień.

Taki tryb pracy daje mu sporą elastyczność. Dzięki temu w tygodniu znajduje czas, by przyjechać do hospicjum i zaangażować się w wolontariat.

— Wszystkie zadania zawodowe muszę wykonać — zaznacza. — Ale mogę rozłożyć je w czasie w taki sposób, który jest dla mnie najbardziej naturalny (...). Staram się tak planować czas, żeby jedno nie wykluczało drugiego. Żeby była przestrzeń zarówno na pracę, jak i na przyjazd do hospicjum. I zwykle udaje się to pogodzić.

PASJE I HOSPICJUM

— Lubię podróżować — przyznaje Evaldas. — Niedawno spędziłem kilka miesięcy na Tajwanie i w Malezji.

Podróże są dla Evaldasa czymś naturalnym. Dzięki pracy zdalnej może zabrać ze sobą komputer i wykonywać obowiązki zawodowe z różnych miejsc na świecie. W ten sposób codzienność pracy przeplata się z poznawaniem nowych kultur, ludzi i krajobrazów (...).

Choć w takich momentach nie może być obecny fizycznie w hospicjum, nie oznacza to, że zupełnie znika z życia tego miejsca. Stara się utrzymywać kontakt z pacjentami, którzy — gdy ich stan się poprawił — wrócili już do swoich domów. Czasem wystarczy krótka rozmowa telefoniczna, żeby zapytać, jak się czują i co u nich słychać. Nawet w podróży znajduje więc sposób, by

█ Evaldas, wolontariusz hospicjum

pozostać w relacji z ludźmi, których poznał w hospicjum.

W wolnych chwilach Evaldas najchętniej sięga po książki. Czytanie od dawna jest jednym z jego ulubionych zajęć, dlatego łatwo znajduje wspólny język z pacjentami, którzy również lubią literaturę. Zdarza się, że ktoś z nich wspomina o książce, którą chciałby przeczytać (...).

KIEDY ZACZYNASZ SZUKAĆ SENSU

Evaldas zaczął wolontariat w hospicjum półtora roku temu. Jak sam przyznaje, decyzja o zaangażowaniu się w taką formę pomocy nie pojawiła się nagle.

— Myślę, że w życiu każdego człowieka przychodzi taki moment, kiedy zaczyna się zastanawiać nad sensem — opowiada. — Pojawiają się pytania: co właściwie robię, dokąd zmierzam, po co to wszystko.

Takie pytania pojawiają się zwykle niespodziewanie, ale trudno je zignorować. Z czasem wracają coraz częściej i domagają się odpowiedzi.

— Powoli zaczynasz rozumieć, że naprawdę ważne staje się bycie dla innych — dodaje po chwili. — Służba drugiemu człowiekowi, Bogu, ludziom wokół nas. I w pewnym momencie poczułem, że ja też tego chcę.

To właśnie wtedy w jego myślach coraz częściej zaczęło pojawiać się hospicjum — miejsce, które od dawna kojarzyło mu się z pomocą najbardziej potrzebującym.

— Dla mnie wolontariat to nie jest jednorazowy gest ani okazjonalna pomoc — podkreśla. — To raczej codzienna obecność przy drugim człowieku. Coś, co nadaje sens temu, co robię, ale też mnie samemu. Co daje poczucie kierunku. I — co ważne — przynosi radość nie tylko innym, ale także mnie samemu.

Jednocześnie Evaldas przyznaje, że szukał takiego miejsca, w którym byłoby najtrudniej — także emocjonalnie. Takiego, gdzie ochotnicy rzadziej się zgłaszają, gdzie potrzeba szczególnej obecności i gotowości, by dać z siebie naprawdę dużo.

— O hospicjum słyszałem właściwie od samego początku jego istnienia — wspomina. — Dlatego gdzieś w mojej głowie miejsce to zawsze było na pierwszym miejscu. Przez kilka tygodni jeszcze się wahałem. Zbierałem się na odwagę, oswajałem z tą myślą. W końcu zadzwoniłem do koordynator wolontariatu w hospicjum. Bardzo życzliwie zaprosiła mnie na spotkanie (...).

— Koordynator wolontariatu powiedziała mi, że w hospicjum można pomagać na różne sposoby — opowiada Evaldas. — Jedna forma to wsparcie w codziennych sprawach: pomoc przy organizacji wydarzeń czy w pracach związanych z funkcjonowaniem hospicjum. Druga to wolontariat przy pacjentach.

Nie wahał się długo.

— Wybrałem tę drugą możliwość, bo zależało mi na bezpośrednim kontakcie z ludźmi.

TAM, GDZIE ZACZYNA SIĘ ROZMOWA

Jak wspomina, na początku próbował różnych zadań i powoli sprawdził, gdzie może być najbardziej potrzebny. Z czasem coraz lepiej rozumiał, w jaki sposób jego obecność może komuś pomóc.

— Tak więc rozpocząłem od hospicjum dla dzieci — wspomina Evaldas. — Czytałem dzieciom bajki, wychodziłem z nimi na zewnątrz, spędzałem z nimi trochę czasu.

Po pewnym czasie pojawiła się potrzeba wsparcia także przy dorosłych pacjentach.

17.>>

— Powiedziano mi, że przydałaby się pomoc fizjoterapeutce — opowiada. — To taka pomoc, która wymaga czasem trochę siły: pomóc komuś się przesiąść, posadzić go, a czasem po prostu być obok.

W ten sposób jego wolontariat zaczął stopniowo przybierać inny charakter. Z biegiem czasu coraz częściej angażował się w pomoc dorosłym pacjentom hospicjum, zaczął także więcej rozmawiać z pacjentami. Sam przyznaje, że początkowo skupiał się głównie na pomocy praktycznej, ale szybko zrozumiał, jak bardzo ważna dla osób ciężko chorych jest zwykła rozmowa i obecność drugiego człowieka. Tak właśnie wygląda jego wolontariat w hospicjum także dziś. Pacjenci dobrze go znają, chętnie z nim rozmawiają i cieszą się, gdy pojawia się na oddziale (...).

Jak podkreśla, jego wolontariat nie polega tylko na praktycznej pomocy. W dużej mierze chodzi o budowanie relacji z pacjentami.

— Najważniejsze jest dla mnie nawiązanie kontaktu z człowiekiem — mówi. — Nie przychodzę z gotowymi tematami do rozmowy. To codzienność je przynosi. Kiedy wchodzę do sali, ktoś pyta, jak mi minął dzień. Ja pytam, jak się czuje. I tak, powoli, słowo po słowie, rozmowa sama się rozwija. Czasem są to bardzo proste rozmowy — o pogodzie, o książkach, o tym, co wydarzyło się w ciągu dnia. Innym razem pojawiają się wspomnienia albo pytania, które ktoś nosił w sobie od dawna.

Z biegiem czasu Evaldas nauczył się czegoś jeszcze.

— Zauważyłem, że każdy pacjent ma swój własny klucz do rozmowy — dodaje. — Trzeba tylko uważnie słuchać i spróbować go odnaleźć.

SIŁA ZWYKŁEJ OBECNOŚCI

Kiedy Evaldas przyjeżdża do hospicjum, najpierw pyta koordynatorkę wolontariuszy albo hospicyjną psycholog, gdzie w danym momencie najbardziej potrzebna jest pomoc. Potem po prostu idzie tam, gdzie może być komuś najbardziej przydatny.

— Zwykle mówią mi, czy pojawił się nowy pacjent albo czy ktoś z obecnych chciałby porozmawiać — opowiada. — Wtedy po prostu idę do tej osoby.

Zdaniem Evaldas hospicjum jest miejscem, które szczególnie dobrze nadaje się dla tych, którzy chcą pomagać innym i szukają sensownej formy wolontariatu

Przyznaje, że każda taka pierwsza rozmowa wymaga chwili uważności.

— Potrzebuję trochę czasu, żeby się z kimś poznać — wyjaśnia. — Trzeba zobaczyć, czy ktoś ma ochotę rozmawiać, ile ma na to siły, jakie tematy są dla niego naturalne.

Sam ma wiele historii do opowiedzenia. Podróże, zdjęcia z odległych miejsc, spotkania z ludźmi — mógłby mówić o tym długo. Ale w hospicjum najważniejsze jest coś innego. Stara się przede wszystkim zachęcić drugą osobę do opowieści o sobie — o tym, co było dla niej ważne, co lubiła robić, co wciąż sprawia jej radość. W takich rozmowach najczęściej rodzi się prawdziwa bliskość.

W trakcie rozmowy zwykle udaje mu się znaleźć taki temat, który jest bliski obu stronom. Wtedy rozmowa nabiera lekkości, staje się ciekawa, a czasem odkrywają nawet wspólnie zainteresowania.

— O chorobach raczej nie rozmawiam — przyznaje Evaldas. — Pacjenci i tak żyją z nimi na co dzień. Poza tym nie mam wykształcenia medycznego, więc ani nie czuję się w tym kompetentny, ani nie chcę nikomu udzielać rad.

Dlatego stara się przynosić ze sobą coś innego — zwyczajną ludzką obecność i trochę dobrej energii.

CZEGO UCZY HOSPICJUM

— Ludzie w swoim życiu przechodzą różne kryzysy — często bardzo głębokie, egzystencjalne — dzieli się swoimi przemyśleniami Evaldas. —

A pobyt w hospicjum bywa dla nich czasem, w którym próbują się z tym wszystkim zmierzyć.

Jak mówi, w takich sytuacjach szczególnie ważna staje się uważność wobec drugiego człowieka. Każde spotkanie wymaga delikatności i pewnego rodzaju wrażliwości na to, co dzieje się w drugim człowieku — nawet wtedy, gdy nie wszystko zostaje wypowiedziane wprost.

— Tutaj potrzeba trochę więcej empatii — podkreśla. — Spotykasz ludzi, którzy znaleźli się w bardzo trudnym momencie swojego życia. Dlatego, rozmawiając z nimi, trzeba spróbować zrozumieć, co jest dla nich naprawdę ważne w danej chwili.

Nie ma jednego sposobu rozmowy ani jednego scenariusza spotkania. Każdy człowiek reaguje inaczej (...). Evaldas przyznaje, że w rozmowach z pacjentami zawsze stara się pamiętać o jednej rzeczy — o tym, by spotkanie z drugim człowiekiem przyniosło choć odrobinę ulgi.

Jak zauważa, wielu pacjentów hospicjum bardzo realistycznie patrzy na swoją sytuację. Wiedzą, w jakim miejscu życia się znajdują i jak trudny jest to czas. Nie oznacza to jednak rezygnacji — raczej spokojną próbę pogodzenia się z tym.

Pacjenci często uczą się cieszyć tym, co na pierwszy rzut oka wydaje się bardzo małe: krótką rozmową, uśmiechem, wizytą bliskiej osoby czy zwykłą obecnością drugiego człowieka. To właśnie takie chwile potrafią na moment rozjaśnić dzień (...).

19.>>

18.>>

Jak przyznaje, przyjazdy do hospicjum przynoszą mu także coś osobistego — pewnego rodzaju wewnętrzne wyciszenie. Wśród rozmów, spotkań i zwyczajnej obecności przy drugim człowieku pojawia się poczucie równowagi. Jakby w tym miejscu, wśród ludzi i ich historii, także jego własne myśli stopniowo się porządkowały.

— Czasem przyjeżdżam tu z głową pełną różnych spraw — przyznaje Evaldas. — Mam wrażenie, że wszystko naraz domaga się uwagi, że wokół panuje chaos. A potem przekraczam próg hospicjum i nagle wszystko się uspokaja. Po prostu jestem tutaj, z tymi ludźmi. Rozmawiamy, siedzimy obok siebie, dzielimy chwilę.

Jak mówi, w takich momentach coś w nim samym zaczyna się powoli zmieniać.

— Kiedy wychodzę z hospicjum, mam w sobie więcej spokoju. Nie potrafię dokładnie wyjaśnić, dlaczego tak się dzieje, ale naprawdę to czuję. To trochę tak, jakby sama obecność tutaj była pewnym rodzajem nagrody.

Evaldas podkreśla, że wolontariat jest dla niego czasem szczególnym — przestrzenią, która ma głęboki sens i która pozwala spojrzeć na życie z innej perspektywy. Spotkania z pacjentami uczą go uważności i pokory wobec ludzkiego doświadczenia.

— Rozmawiając z nimi, bardzo wyraźnie widzę i czuję, komu jest trudniej, a komu trochę łatwiej — mówi. — Te rozmowy pomagają mi zrozumieć coś bardzo ważnego: że wszyscy jesteśmy tu tylko na chwilę. Dzięki nim łatwiej zobaczyć całe życie w jego naturalnym rytmie i przyjąć, że przemijanie jest po prostu jego częścią (...).

LUBIĘ TU WRACAĆ...

Evaldas przyznaje, że dla wielu wolontariuszy bycie w takich sytuacjach nie jest łatwe. Zdarza się, że emocjonalnie bardzo przywiązują się do osób, którymi się opiekują, a wtedy każda trudna chwila staje się także ich osobistym doświadczeniem. Dla niektórych może to z czasem stać się ciężarem, który

utrudnia dalsze angażowanie się w wolontariat. Mimo tych trudności Evaldas wyraźnie widzi, jak ważną rolę odgrywają wolontariusze w hospicjum i jak bardzo są potrzebni zarówno pacjentom, jak i pracownikom.

— Obecność wolontariuszy jest dla pacjentów i dla zespołu hospicjum ogromnym wsparciem — podkreśla. — To zawsze przynosi dużo dobra i zwyczajnej ludzkiej radości. A jednocześnie sami wolontariusze też otrzymują bardzo wiele. Dla wielu z nas to sposób, by nadać sens codzienności i zrobić coś naprawdę ważnego dla tych, którzy w danym momencie najbardziej tego potrzebują.

Zdaniem Evaldasa hospicjum jest miejscem, które szczególnie dobrze nadaje się dla tych, którzy chcą pomagać innym i szukają sensownej formy wolontariatu. Przyznaje, że na początku potrzebna jest odrobina odwagi — wystarczy jednak zrobić pierwszy krok (...).

Jak podkreśla, służba drugiemu człowiekowi ma ogromną siłę kształtowania człowieka:

— To właśnie takie doświadczenia najbardziej nas rozwijają. Dlatego jestem bardzo szczęśliwy, że trafiłem do tego miejsca. Czuję się tu dobrze. Kiedy rozmawiam z pacjentami, nie odczuwam żadnego dystansu ani skrupowania. Mam poczucie, że ich rozumiem i że mogę im w jakiś sposób pomóc.

Dla Evaldasa wolontariat w hospicjum stał się czymś więcej niż tylko dodatkową aktywnością. To doświadczenie, które zmienia sposób patrzenia na życie i uczy dostrzegać to, co naprawdę ważne. Jak sam przyznaje, jest ono dla niego niezwykle cenne i głęboko poruszające.

POMOC HOSPICJUM W NAJTRUDNIEJSZYCH CHWILACH ŻYCIA

Poważna choroba może dotknąć każdego z nas, w każdej chwili, drugą uderzyć w nasze życie, plany i marzenia.

Ponad 260 fachowców i wolontariuszy z Hospicjum bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie w każdej chwili towarzyszy tym, którzy walczą z nieuleczalną chorobą, doświadczają ogromnego bólu, lęku i niewiadomej.

Pomoc i opieka hospicyjna dla dorosłych i dzieci, w domu i na oddziale stacjonarnym, jest bezpłatna i dostępna 24 godziny na dobę.

Pomóż ciężko chorym! Przekaż 1,2 proc. podatku na rzecz Hospicjum bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie!

Zrób to teraz!

Kto wie, może kiedyś też będziesz potrzebował pomocy?

Więcej informacji:

<https://bit.ly/KaipPadeti>

Inf. i fot. Hospicjum
bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie

Obecność wolontariuszy jest dla pacjentów i dla zespołu hospicjum ogromnym wsparciem

O kolejnej edycji (nr 2) biuletynu informacyjnego „Szlakiem Narbutta”

„Internet daje dziś ogromne możliwości, ale stanowi również zagrożenie — informacje w nim (...) błyskawicznie są »przykrywane« przez lawinę kolejnych wiadomości. Słowo napisane i wydrukowane ma zdecydowanie większą trwałość, a zawarte w nim treści zachowują swoją wartość przez lata” — mówi nam Romuald Sadowski, redaktor naczelny biuletynu, prezes Klubu Historycznego Rok1863.pl.

Leszek Wątróbski: Niedawno ukazał się drugi numer (jako kolejny numer specjalny) Państwa biuletynu. Jaka jest główna idea jego wydawania?

Romuald Sadowski: Główną ideą jest utrzymanie tytułu biuletynu „Szlakiem Narbutta” tak, by nie zniknął on z przestrzeni publicznej. Pierwsze jego numery ukazały się w czasie II wojny światowej — w 1943 roku. Biuletyn był wówczas redagowany i wydawany z inicjatywy por. Jana Borysewicza pseudonim „Kryśia”. Następnie, w latach 80. i 90. XX wieku, aż do początku wieku XXI, ukazywał się dzięki środowisku kombatanckiemu Armii Krajowej, po czym z czasem stał się pismem nieaktywnym. Nastąpiła przerwa w jego wydawaniu.

W ubiegłym roku wznowiliście edycję Biuletynu...

Uczciliśmy w ten sposób 80. rocznicę śmierci por. Jana Borysewicza ps. „Kryśia”. Pod koniec ubiegłego roku, po rozmowach z Wojciechem Prusaczykiem ze szczecińskiego Klubu Historycznego „Szlakiem Narbutta” oraz z dr Kazimierzem Krajewskim ze Światowego Związku Żołnierzy AK Okręgu Wileńsko-Nowogródzkiego, uznaliśmy, że tytuł ten należy bezwzględnie utrzymać w przestrzeni publicznej. Zaproponowałem wówczas zupełnie nową, stałą strukturę biuletynu. Ustaliliśmy, że każdy numer będzie zawierał przypomnienie jednego tekstu archiwalnego z lat II wojny światowej (1943-1945). Pojawi się także tekst nawiązujący do Powstania Styczniowego 1863/64, ponieważ historyczna klamra łącząca Powstanie Styczniowe była obecna w wydaniach z okresu II wojny światowej. Postanowiliśmy ją utrzymać

Romuald Sadowski podczas jednej z wizyt w Wilnie z grupą rekonstrukcyjną
Fot. Apolinary Klonowski

Biuletyn jest naszą odpowiedzialnością na coraz częściej pojawiające się w przestrzeni publicznej próby relatywizowania i zakłamywania historii. Przy redagowaniu kolejnych numerów szczególnie przyświecają nam słowa wypowiedziane niegdyś przez Józefa Mackiewicza: Tylko prawda jest ciekawa!

współcześnie, kontynuując w ten sposób nakreśloną od początku ideową podstawę pisma. Największą część każdego numeru zajmować będą informacje dotyczące bieżących wydarzeń oraz wszelkich aktywności związanych z pamięcią o Żołnierzach Kresowych. I właśnie ten kresowy charakter pisma pozostanie niezmienny.

Jak zauważył dr Kazimierz Krajewski, biuletyn przeszedł ewolucję — od pisma propagandowo-motywacyjnego z czasów wojny, przez wspomnieniowo-porządkujące na przełomie XX i XXI wieku, po współczesny biuletyn informacyjny, dokumentujący to, co dzieje się obecnie, z dodatkiem tekstów archiwalnych. Internet daje dziś ogromne możliwości, ale stanowi również zagrożenie — informacje w nim zawarte żyją w przestrzeni publicznej bardzo krótko, i błyskawicznie są „przykrywane” przez lawinę kolejnych wiadomości. Słowo napisane i wydrukowane ma zdecydowanie większą trwałość, a zawarte w nim treści zachowują swoją wartość przez lata.

Obecnie nakład Biuletynu jest niewielki...

...i wynosi jedynie 100 egzemplarzy. Wydawany jest wysiłkiem trzech środowisk:

20.>>

Światowego Związku Żołnierzy AK Okręgu Wileńsko-Nowogródzkiego, Klubu Historycznego „Szlakiem Narbutta” ze Szczecina oraz Klubu Historycznego Rok1863.pl z Kielecczyny. Początkowo zakładaliśmy, że biuletyn będzie ukazywał się raz w roku. Wszystko wskazuje jednak na to, że w bieżącym roku uda się wydać jeszcze jeden numer. To efekt pochlebnych recenzji od czytelników oraz bieżącej aktywności środowisk związanych z kresową partyzantką. Kolegium redakcyjne biuletynu tworzą trzy osoby: dr Kazimierz Krajewski, Wojciech Prusaczyk oraz ja, jako redaktor naczelny. Biuletyn dystrybuowany jest wyłącznie kanałem bezpośrednim — dedykowany jest jedynie do wybranych osób i środowisk. Zależy nam najbardziej na tym, aby trafiał do zainteresowanych tematyką kresową odbiorców. Pismo posiada numer ISBN nadany przez Bibliotekę Narodową, a z każdego wydania dwa egzemplarze trafiają obowiązkowo: jeden do Biblioteki Narodowej, drugi do Biblioteki Jagiellońskiej. Tym samym jest to trwały wkład w dokumentowanie i upamiętnianie historii.

A co z autorami publikowanych tekstów?

Staramy się zapraszać do współpracy kolejnych autorów, poszerzając tym samym grono zaangażowanych środowisk. W omawianym numerze swoje teksty opublikowali

Biuletyn był redagowany i wydawany z inicjatywy por. Jana Borysewicza pseudonim „Krysią”. Następnie, w latach 80. i 90. XX wieku, aż do początku wieku XXI, ukazywał się dzięki środowisku kombatanckiemu Armii Krajowej, po czym z czasem stał się pismem nieaktywnym. Nastąpiła przerwa w jego wydawaniu.

m.in. dr T. Dudek, który pisał o 80. rocznicy Obławy Augustowskiej, Romuald Rzeszutek z Fundacji Non Notus, który przypomniał sylwetki bohaterów z Pomnika Kresowych Żołnierzy Niezlomnych Wyklętych w Braniewie, a także małżeństwo państwa Walusiaków z Krakowa — autorzy tekstu Pamięć i modlitwa. Poszerzając grono autorów, w sposób naturalny poszerzamy także grono czytelników.

Czym dla waszego środowiska jest ten biuletyn?

Jest misją i wyzwaniem. Stanowi powód do dumy i nakłada na nas odpowiedzialność. To dużo wzniosłych słów, ale nie sposób ich nie przytaczać, gdy kontynuuje się dzieło rozpoczęte przez tak ważnych dla naszej historii ludzi. Praca nad każdym, kolejnym numerem biuletynu to dla nas szczególne wydarzenie, a wydrukowany finalnie biuletyn jest najlepszą nagrodą za włożoną pracę. Biuletyn jest naszą odpowiedzią na coraz częściej pojawiające się w przestrzeni publicznej próby relatywizowania i zakłamywania historii. Przy redagowaniu kolejnych numerów szczególnie przyświecają nam słowa wypowiedziane niegdyś przez Józefa Mackiewicza: Tylko prawda jest ciekawa!

Czego zatem można życzyć redakcji biuletynu?

Niegasnącej pasji i konsekwencji w dążeniu do celu, którym jest trwanie Biuletynu „Szlakiem Narbutta”. No i stale rosnącego grona jego czytelników. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski

Napis na moście „Vilna naša”

W poniedziałek 23 marca po południu na moście dla pieszych przy zachodniej obwodnicy pojawił się napis „Vilna naša”, wykonany farbą. Sprawa jest traktowana jako naruszenie porządku publicznego i podlega dalszemu wyjaśnieniu przez policję.

Kradzieże w domach

24 marca doszło do kradzieży pieniędzy i narzędzi. W Kretyndze z domu przy ul. Basanavičiaus w niewyjaśnionych okolicznościach zniknęło 22 tys. euro. Z kolei w miasteczku Rogów (lit. Raguva), właściciel zgłosił kradzież pieniędzy i narzędzi. Straty majątkowe wynoszą 24 tys. euro.

Ciało kobiety w rzece

We wtorek 24 marca Departament Policji poinformował, że w poniedziałek 23 marca w Poniewieżu, przy ul. Meistrų, w rzece Niewiaża znaleziono ciało zmarłej kobiety w wieku około 60 lat. Tożsamości zmarłej na razie nie ustalono, zewnętrznych śladów przemocy nie zauważono. Trwa dochodzenie w sprawie przyczyny zgonu.

Granica pod nadzorem

Na granicy z Białorusią w ciągu doby (z 23 na 24 marca) zawrócono dwóch migrantów próbujących nielegalnie przekroczyć granicę Republiki Litewskiej – poinformowała Państwowa Służba Ochrony Granic. W tym roku na Litwę nie wpuszczono 78 osób. W ubiegłym roku odnotowano ponad 1,6 tys. prób nielegalnego dostania się do kraju z Białorusi, a dwa lata temu było ich 1 002. Napływ migrantów z Białorusi do wschodnich krajów UE nasilił się w 2021 roku. Kraje bałtyckie oskarżają reżim Łukaszenki o prowadzenie wojny hybrydowej.

Opr. Joanna Pietkiewicz na podst. BNS
Materiał powstał w ramach praktyk odbywanych w redakcji „KW”

Akcje, obligacje i II filar. Jak inwestować w przyszłość? „Najważniejsze to realistyczne oczekiwania”

Tysiąc euro może dziś wydawać się niewielką kwotą, ale w długim terminie może decydować o finansowej przyszłości. Różnice w wynikach inwestycji sięgają tysięcy euro — a wybór strategii wciąż budzi spory wśród mieszkańców Litwy.

NAJPIERW WYJAŚNIJMY, CO JEST CZYM

W ostatnich dwóch dekadach najwyższe stopy zwrotu przyniosły inwestycje w akcje. Akcje to innymi słowy udział w kapitale spółki. Kupując akcje, „wnosimy” swoje pieniądze, które firma może inwestować, a jeśli jej się powiedzie — rośnie wartość naszych akcji i dywidenda, czyli wypłaty z racji posiadania akcji.

1 000 euro ulokowane w 2005 r. w fundusz odwzorowujący światowy indeks akcji osiągnęłyby dziś wartość 6 592 euro. Średni roczny zwrot wynosił około 7-8 proc., a w ostatniej dekadzie nawet 11-12 proc.

Zyski z akcji wiążą się jednak z dużą zmiennością. W czasie kryzysu finansowego w 2008 r. globalny rynek akcji stracił około 50 proc. wartości, a powrót do wcześniejszych poziomów trwał kilka lat. To znaczy, że ludzie dosłownie stracili wcześniej zainwestowane pieniądze. W krótkim okresie oznacza to wysokie ryzyko, szczególnie dla osób zbliżających się do emerytury.

Mimo to w perspektywie 20 lat akcje wyraźnie przewyższyły inne klasy aktywów, także w porównaniu z obligacjami.

CZYM SĄ OBLIGACJE?

Obligacje to innymi słowy dług. „Pożyczamy” firmie pieniądze na odgórnie znany procent i dopóki firma nie zbankrutuje, to zwraca nam odsetki. Obligacje dla zwykłego zjadacza chleba pełnią przede wszystkim funkcję stabilizującą portfel. Ich ceny zależą od poziomu stóp procentowych — rosną, gdy stopy spadają i odwrotnie. W okresach spowolnienia gospodarczego pomagają ograni-

czyć straty wynikające ze spadków na rynkach akcji.

Jednocześnie ich potencjał zysku pozostaje ograniczony. Średni roczny zwrot z obligacji w ciągu ostatnich 20 lat wynosił około 2,5-3 proc. 1 000 euro zainwestowane w obligacje strefy euro w 2005 r. zwiększyłyby swoją wartość do 1 633 euro. Czyli niedużo, ale i ryzyko mniejsze. Dane te wskazują, że nadmiernie konserwatywna strategia inwestycyjna może znacząco obniżyć końcowy kapitał emerytalny.

Rozwiązaniem pośrednim są fundusze cyklu życia, które automatycznie dostosowują strukturę portfela do wieku inwestora. Na początku dominują akcje, a wraz z upływem czasu rośnie udział obligacji.

W praktyce 1 000 euro zainwestowane 20 lat temu w fundusz, w którym udział akcji zmniejszono ze 100 do 60 proc., byłyby dziś warte 4 835 euro. W początkowym okresie wyniki są zbliżone do rynku akcji, natomiast później następuje stabilizacja i ochrona zgromadzonych środków.

II FILAR CZY INWESTOWANIE SAMODZIELNE

Wybór między funduszami emerytalnymi a samodzielnym in-

westowaniem nie wpływa znacząco na wynik, jeśli inwestycje dotyczą tych samych aktywów. Różnice pojawiają się w konstrukcji systemu i dostępnych zachętach.

Drugi filar oferuje dopłaty państwa — obecnie około 400 euro rocznie — oraz zwolnienie z 15-proc. podatku dochodowego od zysków. Ograniczeniem jest niższa płynność i obowiązek wykupu renty po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Samodzielne inwestowanie zapewnia większą elastyczność, ale aby osiągnąć porównywalne wyniki, może wymagać podejmowania większego ryzyka.

Analiza długoterminowa prowadzi do wniosku — znaczenie ma nie tylko wybór narzędzia, ale przede wszystkim konsekwentnie realizowana strategia inwestycyjna oraz odpowiednie zarządzanie ryzykiem.

„Ostatecznie decyzja o tym, jak gromadzić środki na emeryturę, jest osobista. Niezależnie od wybranego sposobu, najważniejsze są realistyczne oczekiwania, konsekwencja i zarządzanie ryzykiem” — twierdzi Vytenis Šimkus, strateg inwestycyjny w Swedbank. ■

Opr. J. B. na podst. Swedbank

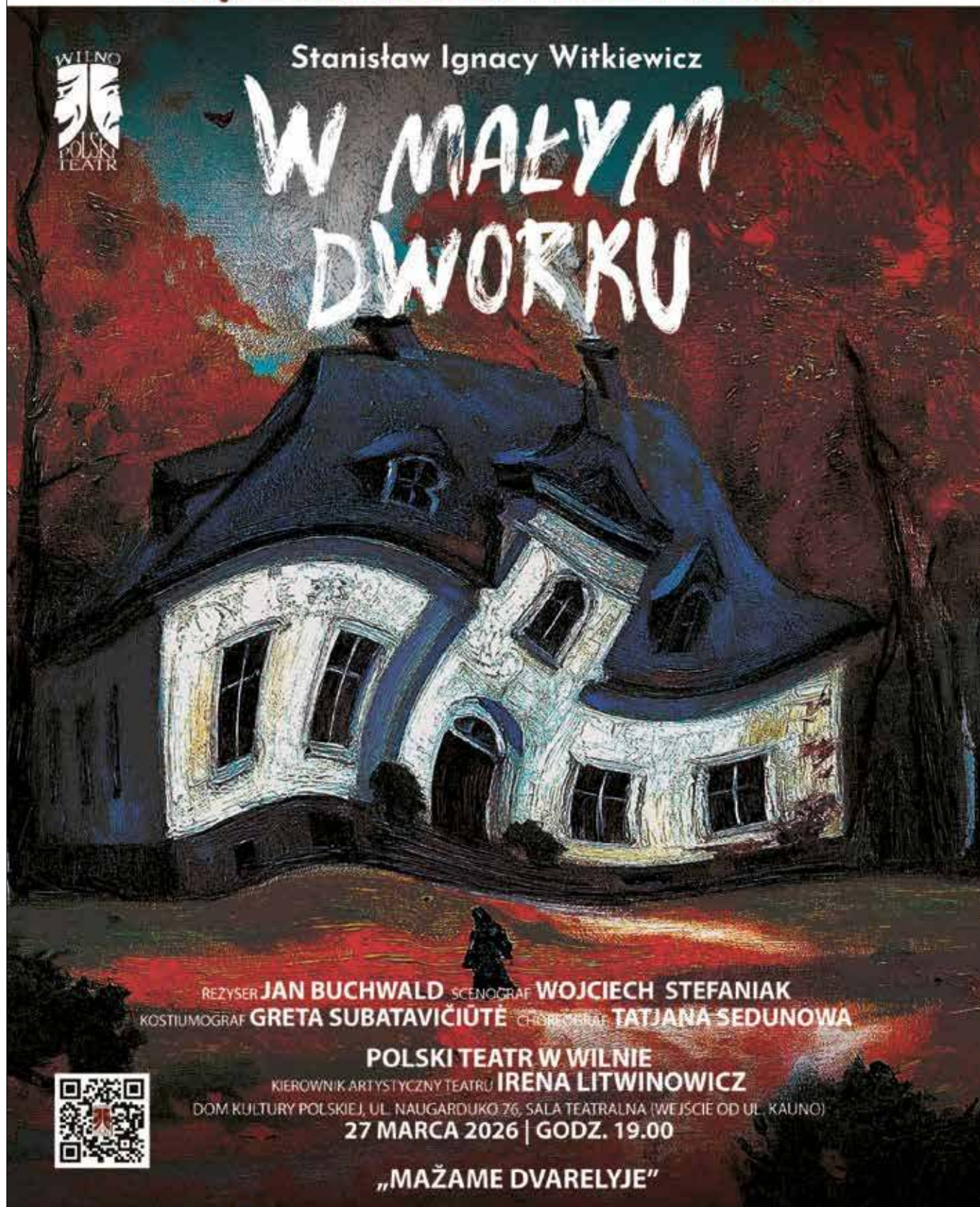
Długoterminowe oszczędzanie na emeryturę zaczyna się od niewielkich kwot, ale wymaga odpowiedniej konsekwencji w ciągu lat **Fot. Freepik**

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU

Stanisław Ignacy Witkiewicz

W MAŁYM
DWORKU

REŻYSER **JAN BUCHWALD** SCENOGRAF **WOJCIECH STEFANIAK**
 KOSTIUMOGRAF **GRETA SUBATAVIČIŪTĖ** CHOROGRUF **TATJANA SEDUNOWA**

POLSKI TEATR W WILNIE

KIEROWNIK ARTYSTYCZNY TEATRU **IRENA LITWINOWICZ**

DOM KULTURY POLSKIEJ, UL. NAUGARDUKO 76, SALA TEATRALNA (WEJŚCIE OD UL. KAUNO)

27 MARCA 2026 | GODZ. 19.00

„MAŽAME DVARELYJE”

BILETY DO NABYCIA POPRZEC **paySera** INFORMACJA POD TEL. +370 686-44703

WSPIERAJĄ NAS:

VKC
 VILNIAUS
 KULTŪROS
 CENTRAS

PATRONI MEDIALNI:

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Kupię mieszkanie w Wilnie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. +370 683 73159

Drogo kupujemy las i ziemię. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się od razu. Tel. +370 606 01 125

USŁUGI

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. +370 606 97 218

Poszukujemy kobiety (opiekunki) do osoby leżącej, z zamieszkaniem w rejonie wileńskim. Tel. 0 674 34 529; 0 601 80 570

Instalacja grobów. Produkcja pomników i tablic pamiątkowych. Renowacja starych grobów i inne prace.

Umowa. Gwarancja, www.gravas.lt Tel. +370 670 06 868.

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże — od 14 euro. Tel. +370 675 73 750

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji. Tel. +370 677 34 202

Naprawa i renowacja mebli tapicerowanych. Świadczymy usługi transportowe. Zniżki dla emerytów. balduremontas76@gmail.com; tel. +370 602 39 269

Studnie głębinowe i odwierty geotermalne. Pompy, hydrofory, oczyszczalnie ścieków. Solidnie i na lata. Tel. +370 607 65532
www.greziniumeistra.lt

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy różnego rodzaju suche, rąbane drewno na opał w Wilnie i rejonie wileńskim. Starannie ułożone. Dostarczamy. Tel. +370 686 866 68

Sprzedaj las
(do 16 000 € za hektar) **DROGO**
Konsultacja i wycena bezpłatna!
+370 659 99929

KUPUJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY
W CAŁEJ LITWIE
TEL. 0 676 41 155

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. +370 655 222 34
www.taisykla.com

Um
UTENOS MĖSA

SKUPUJEMY BYDŁO
+370 620 33544

GALVANTA

FIRMA PRODUKCYJNA ZATRUDNI

- **Menadżera obsługi klienta** (brutto od 1650 eur)
- **Technika do spraw napraw urządzeń produkcyjnych** (brutto od 1675 eur)
- **Operatora automatycznej linii** (brutto od 1400 eur)
- **Pracownika produkcji** (brutto od 1250 eur)

Miejsce pracy — Nowa Wilejka. Tel.: 0 600 39 702

KURIER
WILEŃSKI

Prenumerata 2026

na kolejny miesiąc trwa do 28 dnia każdego miesiąca

Wydanie codzienne (kod 0044)

Na miesiąc 10,00€; Na 3 miesiące 28,00€; Na 6 miesięcy 54,00€; Na rok 105,00€

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00€; Na 3 miesiące 11€; Na 6 miesięcy 21,00€; Na rok 40,00€

Dla osób niepełnosprawnych oraz emerytów**Wydanie codzienne (kod 0227)**

Na miesiąc 9,00€; Na 3 miesiące 25,00€; Na 6 miesięcy 49,00€; Na rok 93,00€

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną:
www.prenumeruok.lt;

Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44, Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,

kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 S. anim. „Kolorowy świat Pacyka”
07.30 „ALCHEMIK”
07.50 „Pozyteczni.pl”
08.15 „Przepis dnia”
08.19 „Gwiazdorska kuchnia Ani”
08.40 „Lena na Kaukazie”
09.05 „Rozmowy (nie)wygodne”
09.40 „Jesteśmy stąd”
09.45 „Fake czy historia?”
10.20 „Niezlomni polskich kresów”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.10 „Słownik polsko@polski”
11.35 S. anim. „Kolorowy świat Pacyka”
11.45 „Mody Polskie”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Res Poloniae O Polsce z oddali”
13.35 „Polacy to wiedzą!”
14.00 „To jest grane”
14.25 „Sterk znaczy silny” film dok.
15.15 „Jesteśmy stąd”
15.25 „Astronarium”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „ALCHEMIK”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Ex Libris”
17.55 S. „Hrabina Cosel”
18.45 „Całkiem niezła historia”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Z pamięci”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Komisarz Alex”

21.50 „Kobie-ty w drodze”
22.15 S. „Królowie śródmieścia”
23.00 „Res Poloniae O Polsce z oddali”
23.25 „Info Wilno”
23.45 „Wileńszczyzna w obiektywie: Portret własny”
23.50 „Studio Wilno”
00.25 „Fake czy historia?”
00.55 S. „Hrabina Cosel”
01.45 „Program informacyjny”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Morderstwo z widokiem”
10.45 S. „Kancelaria prawna”
11.40 S. „Policja berlińska”
12.30 „Zgaduj i zgaduj”
13.00 Kto i dlaczego?
13.30 S. dok. „W drodze”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 „Wiadomości”
19.30 LRT słucha
20.00 Eksperyment
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Stonkus bezpośrednio
22.30 S. „Negocjator”
23.25 S. „Kancelaria prawna”
00.15 „Przyjaciele”

6.00 S. anim.
6.30 S. anim.
 „Tom i Jerry”

7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
20.00 „Za czy PRZECIW?”
21.00 S. „Poważne sprawy 8”
21.30 Wiadomości
22.30 „Król złodziei” thriller
00.45 „Zabójcza broń” thriller

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Litwa mówi”
7.00 „Dziki świat Eglé”
8.00 „Jesteśmy Ukraińcami”
8.30 „Myśli na święta”
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Euromaxx
11.45 Mistrzostwa Świata w Łyżwiarstwie Figurowym
16.45 Piłka nożna. Mecz towarzyski UEFA. Mołdawia – Litwa
19.00 Recenzja meczu kwalifikacyjnego do Mistrzostw Świata
19.30 Mistrzostwa Świata w Łyżwiarstwie Figurowym
23.15 „Nie mów nic złego” thriller
00.50 Wizjonerzy

6.00 „Świat według kobiet”
7.00 „Show dobrego wieczoru”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka

z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dziki serce”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Gliny”
21.00 „Smak śniegu” film fab.
22.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „Krwawa pogoń” thriller
00.20 „Chicago w ogniu” dramat

6.15 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Realna mistyka”
8.30 S. „Miłość i płomień”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 „Opuszczone budowle”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „S.W.A.T.”
20.00 „911”
21.00 „Świat w płomieniach” thriller
23.45 „Plan ocalenia” thriller
01.40 S. „S.W.A.T.”

Irytas.tv

06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo.
08.30 S. „Azja”
09.30 S. „Pani Prezydent”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Ameryka – wielka podróż”
12.30 „Pyszne życie”

13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Pierwsze razy
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Najlepszy
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 S. „Pani Prezydent”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Ameryka – wielka podróż”
01.00 Nowy dzień

6.00 S. „Ludzie gór”
7.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 S. „911: Teksas”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Gwiazdki gwiazd”
11.30 „Najgorsi kucharze Ameryki. Kuchenne tragedie”
12.30 „La Maistas”
13.00 „Tajemnicze barwy Sycylii”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 S. „911: Teksas”
16.00 S. „Mężczyźni z gór”
17.00 „Wyspa dziewcząt”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
20.00 S. „Niekochani”
20.30 „Psołnicy. Australia”
21.00 „Watson” dramat
22.00 „Giganci ze stali” dramat
00.30 „Wyspa dziewcząt”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”

9.00 S. „Wróżka”
10.00 S. „Trochę słońca”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Lucifer”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Śmiertelne tropiki”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Man-gal Lakshmi”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”
19.00 S. „Lucifer”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Niezapomniani”
22.55 S. „Śmiertelne tropiki”
00.00 S. „Backstrom”

07.25 S. „Akcyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Dobre historie”
09.00 „Serwis Info”
09.20 „Zaraz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 „Serwis Info”
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „To się opłaca”
13.55 „Dzika Argentyna” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reporterzy”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.20 S. „Zaraz wracam”
19.55 S. „Akcyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Piłka nożna Eliminacje Mistrzostw Świata 2026”

00.15 „Mundial biało czerwonych: Trzej przyjaciele z boiska” film dok.

07.10 „Muzyczne poranki”
07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 S. dok. „Podróże z historią”
09.10 „Przystań nad Biblią”
09.30 „Informacje kulturalne”
10.00 S. „Pogranicze w ogniu”
11.10 „Dziewczyna i gołębie” film fab.
12.15 „Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy” film fab.
13.20 S. dok. „Reżyserzy”
14.10 „Kolekcja”
14.20 „Wydarzenie aktualne”
14.55 „Niedziela z...”
15.55 „Statyści” komedia
18.05 S. „Pogranicze w ogniu”
19.10 „Wydarzenie aktualne”
19.40 „Którędy po sztukę”
19.55 „Tintoretto. Człowiek, który zabił malarstwo” film dok.
21.00 „Hala odlotów”
22.05 „Tatarak” dramat
23.40 „Dzień, w którym umarła gwiazda rocka”

07.00 „Panorama”
07.30 „Słownik polsko@polski”
08.00 „Jedzenie ma znaczenie”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.40 „Stacja Innowacja”
13.00 „Serwis Info”
13.10 S. „U Pana Boga w ogródku”
14.50 „Giganci nauki”
15.45 „Słowo daję!”
16.00 „Serwis Info”

16.10 „Dzień z życia artysty”
16.40 „Słownik polsko@polski”
17.10 „Życie po Sanatorium Miłości”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Gwiazdorska kuchnia Ani”
19.45 „Panorama”
20.20 „Polacy Światu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ranczo”
22.20 „Polonia 24. Tygodnik”
23.25 S. „Krucjata”
00.15 „Panorama”

07.20 „Był taki dzień”
07.28 „Wykrywacz kłamstw”
07.40 S. dok. „Złote łany”
08.55 „Ludzie i pszczoły Pani Sabina”
09.30 S. „Stawka większa niż życie”
10.25 S. dok. „Odnaleźć zaginione”
10.50 „ROK 1981. Kalendarium”
10.55 „Ex Libris”
11.15 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.10 „Polacy w kosmosie”
12.35 S. dok. „Laos”
13.20 „Fake czy historia?”
13.55 „Taniec z rosyjskim niedźwiedziem” film dok.
14.45 „Kuchnia dwudziestolecia”
15.10 S. „Królowie”
15.35 S. „Cztery pancerni i pies”
16.30 „Był taki dzień”
16.35 „Tajemnice Archiwum”
16.50 „Sensacje XX wieku”
18.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
18.35 S. „Czas honoru”

19.20 „Polska i świat z historią w tle”
19.35 „Encyklopedia II wojny światowej”
20.00 „Koło historii”
20.30 „Flesz historii”
20.50 S. „Królowie”
21.10 „Był taki dzień”
21.15 S. „07 zgłoś się”
22.30 „Błękitna Armia”
23.35 „Szalenie odważna hrabina” film dok.
00.35 „Sensacje XX wieku”

09.15 „Polski punkt widzenia”
09.35 „Słowo życia: (J 8, 51-59) Abraham ujrzał mój dzień”
09.40 „Dzielnia niewiasta”
09.55 „Święty na każdy dzień: 26 marca, wspomnienie św. Dobrego łotra”
10.00 „Na zdrowie: Wirusy”
10.20 „Bóg z nami (4)”
10.45 „Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość”
11.00 „Informacje dnia”
11.15 „Rozmowy niedokończone”
12.25 „Myśląc Ojczyzna: Ks. Bp Tadeusz Bronakowski, Przewodniczący Zespołu KEP ds. Apostolstwa Trzeźwości i Osób Uzależnionych”
12.35 „Przyroda i ludzie: Powrót rzeźnego potwora”
13.00 „Anioł Pański”
13.03 „Informacje dnia”
13.20 „Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy”
13.50 „Mateczniki Polskości: Muzeum Produkcji Zapalek w Częstochowie (20)”
14.00 „Znak Nadziei”
14.20 „Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela"”
14.30 „Msza święta z Jasnej Góry: Transmisja z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej”
15.20 „Muzyczne chwile”
15.30 „Trufle w Polsce”
16.00 „Po stronie prawdy”
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 „Informacje dnia”
17.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
17.35 „Sól ziemi”
18.05 „Akademia prolife”
18.15 „Muzyczne chwile”
18.30 „Odpowiedzialni za Kościół”
18.55 „Poczet wielkich Polaków: Zbigniew Stypułkowski”
19.00 „Anioł Pański”
19.05 „Informacje dnia”
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.25 „40 dni ze św. Franciszkiem (37)”
20.30 „Każdy ma-luch to potrafi”
20.45 „Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci”
21.00 „Informacje dnia”
21.20 „Różaniec”
21.50 „Głos Polski: Pos. Antoni Macierewicz, Minister Obrony Narodowej w latach 2015-2018”
22.00 „Apel Jasno-górski: Transmisja z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze”
22.20 „Informacje dnia”
22.40 „Polski punkt widzenia”
23.00 „Głos serca: Gwiazdzysta noc (107)”
23.45 „Zniewolenie: Rozbicie więzienia w Kielcach (12)”
00.00 „Pani Mazowska”

07.00 „Mechanicy samochodowi”
10.00 „Dobre stare rzeczy”
12.00 „Łowcy antyków”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
20.00 „Łowcy antyków”
21.00 „Dobre stare rzeczy”
23.00 „Zapomniane i porzucone”
01.00 „Łowcy antyków”

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Superkowe ABC”
07.50 „Imbir i Cytryna”
08.15 „Okrasa łamie przepisy”
08.40 „Szlakiem Kolberga”
09.05 „Res Poloniae O Polsce z oddali”
09.30 „Niepojęte”
09.45 „Fake czy historia?”
10.15 „Niezłomni polskich kresów”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Moda na język polski”
11.30 „Przyjaciele Pogromcy duchów”
11.45 „Kobiety w drodze”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Dobre historie”
13.30 „Hity wszech czasów”
14.20 „Niebo bez gwiazd” film dok.
15.15 „Jesteśmy stąd”
15.25 „Sonda 2”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Przyjaciele Pogromcy duchów”
17.20 „Rysunkowe ABC”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Unia kulinarna”
17.55 S. „Na dobre i na złe”
18.45 „Rzecz Polska”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Mysłiciele sylwetki polskie”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 „Excentrycy czyli po słonecznej stronie ulicy” film obycz.

22.50 „Dobre historie”
23.15 S. „Ojciec Mateusz”
00.00 „Info Wilno”
00.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
00.25 „Studio Wilno”
00.55 „Fake czy historia?”
01.25 S. „Na dobre i na złe”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Morderstwo z widokiem”
10.45 S. „Kancelaria prawna”
11.40 S. „Policja berlińska”
12.30 „Zgadnij i odgadnij”
13.00 „Kto i dlaczego?”
13.30 S. dok. „W drodze”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 „Wiadomości”
19.30 1000 cudów świata
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Złoty umysł”
22.45 „Najgorszy na świecie” dramat
00.55 „Aby zapisać” dramat

6.00 S. anim.
6.30 S. anim.
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Odległe miasto”

12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
21.00 „Morderczy żar” thriller
22.55 „2012” film fab.
02.00 „Król złodziei” thriller

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Stonkus na żywo”
7.00 „LRT słucha”
7.30 Eksperyment
8.00 „Nasza rosyjska ulica”
8.30 „Promienie światła”
9.00 „Dzień dobry, Litwo”
11.30 Euromaxx
12.00 Mistrzostwa Świata w Łyżwiarstwie Figurowym.
17.30 Dzień Kultury
18.00 Złote Krzyże Sceniczne. Uroczystość wręczenia Litewskich Nagród Teatralnych
20.30 Mistrzostwa Świata w Łyżwiarstwie Figurowym
23.15 „Palacz” dramat
00.50 Wizjonerzy

6.00 „W świecie zwierząt”
6.30 „Zrób to sam”
7.00 „Gliny”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dzikie serce”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”

16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 Mistrzostwa Euroligi „Fenerbahce” – „Žalgiris”
21.45 „Wiadomości TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „Thor: Ragnarok” film fab.
01.20 „Za lustrem” horror

6.15 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Realna mistyka”
8.30 S. „Miłość i płomień”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Policja 4/7”
21.00 „Po prostu walcz 2” film fab.
23.10 „Świat w płomieniach” thriller
01.55 S. „Miłość i płomień”

Irytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 Chcę pracować
09.00 Godzina TV Wolność
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 Godzina TV Wolność
15.30 Życie w biznesie
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Godzina z Valatką
17.30 Wszystko jest mierzone
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”

20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 S. „Pani Prezydent”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Anatomia domu
23.30 Godzina z Valatką
00.30 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą”
01.00 Nowy dzień

6.00 S. „Ludzie gór”
7.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 S. „911: Teksas”
10.00 „Miasto czy wieś”
11.30 „Najgorsi kucharze Ameryki. Kuchenne tragedie”
12.30 „La Maistas”
13.00 „Tajemnicze barwy Sycylii”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 S. „911: Teksas”
16.30 S. „Mężczyźni z gór”
17.00 „Wyspa dziewcząt”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
19.00 S. „Nieznamomi”
20.00 „Gliny”
21.30 „galvOK”
23.50 „Skorumpowany” film fab.

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Wróżka”
10.00 S. „Trochę słońca”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Lucifer”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Nałogowiec”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Man-gal Lakshmi”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Prawdziwe

gospodynie domowe z Beverly Hills"
19.00 S. „Lucifer”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Beck”
22.55 S. „Nałogowiec”
23.55 S. „Niewidomy detektyw”

07.20 S. „Akacja 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Agape Blisko Ciebie”
09.00 „Serwis Info”
09.20 S. „Za-raz wracam”
09.45 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.30 Okrasa łamie przepisy
13.00 Serwis Info
13.10 Agrobiznes
13.40 „Program rolny”
13.55 „Dzika Argentyna” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reporterzy”
16.35 Gra słów.

Krzyżówka
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.20 S. „Za-raz wracam”
19.55 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Glina. Nowy rozdział”
22.30 „Sekielski wieczorową porą”
23.35 „Różyczka 2” dramat
01.30 S. „Wojna zastępcza”

07.15 „Muzyczne poranki”

08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.40 S. dok. „Podróże z historią”
09.20 „Stanisława Ryster”
10.00 S. „Pan wzywał, Milordzie?”
11.00 „Statyści” komedia
13.10 „Autor Solaris” film dok.
14.20 „Kulturalni”
15.15 „Miłość po południu” komedia
17.35 „Benefis Wojciecha Młynarskiego”
19.25 „Kolekcja”
19.45 „Dzień, w którym umarła gwiazda rocka”
20.20 „Video Killed the Radio Star”
20.45 „Wydarzenie aktualne”
21.00 „Stara kobieta wysiaduje” dramat
22.00 „Tygodnik Kulturalny”
23.00 „Swobodny jeździec” film obycz.
00.45 S. „Przypadki Sherlocka Holmesa”

07.00 „Panorama”
07.30 „Mody Polskie”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.30 Pytanie na śniadanie
12.40 „Kresowe grody i rody”
13.00 Serwis Info
13.10 S. „M jak miłość”
14.50 „Polonia 24. Tygodnik”
15.00 Serwis Info
16.10 „Wszystko przed nami”
16.40 „Turystyczna Jazda”
17.00 „Przykazanie miłości. Historia rodziny Ulmów z Markowej” film dok.
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Górna półka smaku”
19.45 Panorama
20.20 „Polacy Światu”

20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Na dobre i na złe”
22.15 S. „Na sygnale”
23.15 „Szansa na sukces. Opole 2026”
00.15 Panorama

07.25 „Był taki dzień”
07.27 „Wykrywacz kłamstw”
07.45 „ROK 1981. Kalendarium”
07.50 „Zakochaj się w Polsce”
09.00 „Polacy w kosmosie”
09.25 „Flesz historii”
09.45 S. „Cztery pancerni i pies”
10.40 „Polska z bocznej drogi”
10.50 „Opowieść o żubrze: cywilizowanie dzikości” film dok.
11.40 „Na bitewnym szlaku”
12.05 „Historia kuchni polskiej”
12.45 S. dok. „Podziemne Włochy”
13.35 „Polska z bocznej drogi”
13.45 „Cioteczka Hania” film dok.
14.35 „Ludzie i pszczoły”
15.10 S. „Królowie”
15.40 S. „Cztery pancerni i pies”
16.30 „Tajemnice Archiwum”
16.50 „Sensacje XX wieku”
18.15 „Niezwykłe historie Białego Czerwonych”
18.35 S. „Czas honoru”
19.20 „Rzecz Polska”
19.35 „Encyklopedia II wojny światowej”
20.15 „Pierwszy Virtuti Militari”
20.40 S. „Królowie”
21.05 „Rzecz Polska”
21.15 „Pomiedzy wilki” dramat
22.50 „Kryminalne zagadki Polski”
23.10 „Historia w postaciach zapisana”
01.00 „Sensacje XX w.”

04:50 Głos Polski: Pos. Antoni Macierewicz, Minister Obrony Narodowej w latach 2015-2018
05:00 Apel Jasnogórski: Transmisja z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski punkt widzenia
06:00 Przetwaliśmy
06:30 Bądź wierny, idź i pamiętaj
07:55 Żółw błotny. Osobliwy relikw polskiej przyrody
08:55 40 dni ze św. Franciszkiem (38)
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski punkt widzenia
09:40 Słowo życia: (J 10, 3142) Jezus oskarżony o bluźnierstwo
09:45 Pod opieką Limanowskiej Pani
10:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
10:35 Święty na każdy dzień: 27 marca, wspomnienie św. Ernesta, opata i męczennika
10:45 Jestem mamą: Prima Aprilis (412)
11:00 Informacje dnia
11:15 Rozmowy niedokończone
12:25 Głos Polski: Pos. Antoni Macierewicz, Minister Obrony Narodowej w latach 2015-2018
12:35 Historia krzyża na Tarnicy
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Głos serca: Gwiazdziste noce (107)
14:05 Cichy bohater z Puszczy Białowieskiej
14:30 Msza święta z Jasnej Góry: Transmisja z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Drzwi do lasu: Gatunki obce (6)
15:55 Słowo życia: (J

10, 3142) Jezus oskarżony o bluźnierstwo
16:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16:20 Mocni w wierze
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Natura obiektywnie: Tropem dzikich zwierząt, część 1
17:40 Zniewolenie: Rozbicie więzienia w Kielcach (12)
17:55 40 dni ze św. Franciszkiem (38)
18:00 Droga krzyżowa (6)
18:30 Łączy nas historia
18:55 Poczet wielkich Polaków: Jan Samsonowicz
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Westerplatte młodych
20:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20:30 Brat Franciszek: Msza święta (6)
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna: Ks. prof. Paweł Bortkiewicz TChr
22:00 Apel Jasnogórski: Transmisja z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski punkt widzenia
23:00 Fatima. Ostatnia tajemnica

07.00 „Mechanicy samochodowi”
10.00 „Dobre stare rzeczy”
14.00 „Gorączka złota”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
20.00 „Renowatorzy”
21.00 „Codziennosc służb granicznych”
23.00 „Zapomniana i porzucona”

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Domisie”
07.50 „Rok w ogrodzie”
08.20 „Unia kulinarna”
08.40 „Wojownicy czasu”
09.10 „Tygiel”
09.35 „Prywatne życie zwierząt”
09.55 „Rosół polski”
10.25 „Domisie”
10.50 „Rysunkowe ABC”
10.55 S. „Karino”
11.20 „Hity wszech czasów”
12.10 „Plebania”
12.55 „Daję słowo”
13.40 „Polonia 24”
14.45 „Imbir i Cytryna”
15.05 „Słowo daję!”
15.15 S. „Komisarz Alex”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Tygodnik Moralnego Niepokoju”
16.45 S. „Ojciec Mateusz”
17.30 „Balans bieli”
18.05 S. „Pan Mama” komedia
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Przystań nad Biblią”
19.35 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
20.00 „Polacy to wiedzą!”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 „Popiełuszko. Wolność jest w nas” dramat
23.30 „Pożyteczni.pl”
23.55 „Info Wilno”
00.15 S. „Królowie śródmięscia”
01.00 „Feel na dobry wieczór”
01.50 „Program informacyjny”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”

6.02 „Dziki świat Eglé”
7.00 „1000 cudów świata. Azja i Bałkany”
8.00 „Mój paszport kłamie”
8.30 „Co teraz?!”
9.00 „Dzień dobry, Litwo”
9.30 „Wiadomości. Pogoda”
9.35 „Dzień dobry, Litwo”
10.30 „Wiadomości. Pogoda”
12.00 S. dok. „Tajemne życie drzew”
12.55 S. dok. „Matka Natura”
13.50 S. „Ojciec Brown”
15.30 Wiadomości
15.45 Dajmy czadu!
17.00 „Cześć!”
17.30 W kuchni z Beatą
18.30 Wiadomości
19.00 Przyjaciele
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Kocham Litwę
22.45 „La La Land” dramat
00.50 „Stoker” dramat

6.00 „Przyłapani!”
7.00 S. anim. „Tom i Jerry”
9.00 „Dziennik cwaniczka: Droga przez mękę” komedia
10.55 „Charlie i fabryka czekolady” film fab.
13.15 „Rajskie wzgórze” film fab.
15.15 „Król rywki” dramat
17.30 „Będzie się działo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Muzyczna maska
22.00 „Druhny na medal” komedia
23.55 „Asy bez kasy” komedia

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Witajcie zdrowi”

6.30 „Dzieci tysiąclecia Litwy”
7.25 „Złoty umysł”
8.30 „Encyklopedia Gustava”
9.00 „Sztuczna inteligencja to rewolucja”
9.30 „Promienie światła”
10.00 „Co słysząc, sąsiedzie?”
10.30 „Pogoń. Vytis”
11.00 „Jesteśmy Ukraińcami”
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Litwin w sercu
13.00 Dziennik Riddicka
13.30 Anatomia architektury
14.00 Koncert pożegnalny
15.30 „Nie sztuczna inteligencja”
16.00 Spacerzy
16.30 Euromaxx
17.00 „Pasek za trzymania”
18.00 „W 75. rocznicę urodzin kompozytora Kęstutisa Antanėlisa”
19.00 Pociągnięcia pędzlem w portrecie państwa
19.30 Mistrzostwa Świata w Łyżwiarstwie Figurowym
23.15 „Pierwszy zreformowany” thriller
01.05 S. „Marple Agathy Christie”

6.00 Filmy anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Świat zwierząt”
9.30 „Zrób sam”
10.00 „Czary Kotryny”
10.30 „Przepis na udany weekend”
11.00 „Zagroda marzeń”
11.30 „Dynastia wilków Yellowstone” film dok.
12.30 „W krainie wielkich kotów” film dok.
13.40 „Miasto Koralowe” film dok.
14.40 „Szczeniackie wojsko” komedia
16.35 „Wakacje

rodziny Johnsonów” komedia
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Gra galVOK”
22.00 „Furia” film fab.
00.50 „Kurier Francuski z Liberty, Kansas Evening Sun” komedia

6.05 S. „Akumulatory”
7.00 „Prawdziwa mistyka”
9.00 „Jestem gwiazdą... Zabierzcie mnie stąd!”
10.35 „Opuszczone budynki”
11.35 S. „Kuchenne koszmary”
12.35 S. „Akumulatory”
13.35 „Prawdziwa mistyka”
14.40 „Orły lombardu”
15.30 „Opuszczone budowle”
16.30 Mistrzostwa LKL „Neptūnas” „Lietkabelis”
19.00 „Mistrzostwa LKL „NevežisPaskolų klubas” „Šiauliai”
21.30 „Przetwać do świtu” thriller
23.20 „Po prostu walcz 2” film fab.
01.25 S. „Kuchenne koszmary”

lrytas.tv

05.00 S. dok. „Nasze zwierzęta”
06.00 „Ameryka – wielka podróż”
08.00 „Šarūnas Marčiulionis. LKL – koszykówka znów na Litwie!” film dok.
09.00 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą”
09.30 Chcę pracować
10.30 „W świecie koszykówki”
11.00 Czyste miasta
11.30 Anatomia domu
12.00 „Liga Talentów w Połudze”

13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.28 Pogoda
16.30 „Pyszne życie”
17.00 Pierwsze razy
17.30 Życie w biznesie
18.00 Wiadomości
18.28 Pogoda
18.30 Ring bushido
19.00 Dziś bierze
20.00 Wiadomości
20.28 Pogoda
20.30 S. dok. „Kochanie, oddzwonię”
22.30 Wiadomości
22.58 Pogoda
23.00 S. „Ameryka – wielka podróż”
01.00 „Pani Prezydent”

6.15 „Liczba czy herb?”
8.25 „Dziki Tailand”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Autopilot”
10.30 „Gaz do dechy”
11.00 „Pacif” film dok.
12.00 „Supersklep”
13.00 „Ratownicy na lodzie” film dok.
14.00 Mistrzostwa URBNOKL
16.00 „Wojny magazynowe”
18.00 „Gwiazdy lombardów”
19.00 „Wyspa pokusy”
21.00 „TV3 wiadomości”
21.50 „TV3 sport”
21.55 „TV3 pogoda”
22.00 „La Brea 2” dramat
23.00 „Steve Jobs” dramat

6.15 „Łapacz snów”
7.00 S. „Wróżka”
9.00 S. „Uczeń Molphara”
10.00 S. „Adim Farah”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna. Jezioro Bodeńskie”
13.00 „10 lat młodszy”
13.30 „Jamie: Jedz zdrowo”
14.30 „Rolnik

szuka żony"
16.00 S. „Wspaniały wiek”
18.15 Morderstwo w...
20.00 S. „Śmierć w raju”
21.00 S. „Sommerdahl”
22.55 S. „Czarne Piaski”
01.05 „Podglądacze” thriller

06.45 „Tacy byliśmy”
07.20 „Balans bieli”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.40 „Rok w ogrodzie”
09.05 „Rok w ogrodzie Extra”
09.20 „Pełnosprawni”
09.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.30 „Ingres kard. Konrada Krajewskiego do archikatedry łódzkiej”
14.35 „Żubry wczoraj i dziś” film dok.
15.25 Okrasa łąmie przepisy
16.00 „Sanatorium miłości”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 S. „Ojciec Mateusz”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.25 S. „Komisarz Alex”
22.25 „Colombiana” film fab.
00.25 „Uciekinier” dramat

07.05 „Niedzielne dzieci” film TVP
08.35 „Panna z mokłą głową” film obycz.
10.20 Informacje kulturalne

10.50 „Co nam w duszy gra”
11.55 „Kolekcja Teresa Pagowska”
12.15 „Giganci sztuki”
13.20 „Z biegiem lat, z biegiem dni”
14.40 Koncert
15.35 Wydarzenie aktualne
16.10 „Była sobie muzyka” film dok.
17.20 „Tamte lata, tamte dni”
17.55 Film fabularny
19.00 „Dzień z życia artysty”
19.40 „Miłość po południu” komedia
22.00 Koncert
00.15 „Swobodny Jeździec” film obycz.

07.00 „Panorama”
07.30 „Hity wszech czasów”
08.20 „Słowo daję!”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.30 „Ingres kard. Konrada Krajewskiego do archikatedry łódzkiej”
14.30 „SeriaLove Wspomnienia”
14.45 S. „Na dobre i na złe”
15.40 S. „Na sygnale”
16.40 Okrasa łąmie przepisy
17.15 „Kulturalni”
18.00 Teleexpress
18.25 S. „M jak miłość”
19.20 „45. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej OPOLE 2008”
20.10 „Tylko jeden skecz”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia
21.20 S. „Drelich”
22.15 „Sanatorium miłości”
23.10 Daję słowo
00.00 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”

07.45 „Był taki dzień”
07.48 „Sprawdzamy”

08.05 S. dok. „Przyrodnik na tropie”
09.20 „Flesz historii”
09.40 S. dok. „Odnałeż Zaginione”
10.05 S. „Syzyfowe prace”
10.55 „Było, nie minęło”
11.25 „Bona” film dok.
11.50 „Pogrzebowe okręty Wikingów z Salme” film dok.
12.45 S. dok. „Giganci nauki”
13.00 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.50 S. dok. „Kalendarz przyrody”
14.40 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
14.50 „Góry zrodzone z morza” film dok.
15.30 „Złoto dezerterów” film fab.
17.25 „Ex Libris”
17.45 S. dok. „Rzecz Polska”
18.00 S. dok. „Tajemnice kultowych seriali”
18.40 S. „Lalka”
20.00 „Prasa donosi”
20.10 S. dok. „Historia polskiego sportu”
21.50 S. dok. „Królowe, które zmieniły świat”
22.35 „Cham” film fab.
23.55 „Pomiędzy wilki” dramat

00.20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
00.25 Regał: Muzyka, scena i tekst (17)
01.00 Słowo życia: (J 10, 3142) Jezus oskarżony o bluźnierstwo
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Łączy nas historia
01.55 Poczёт wielkich Polaków: Jan Samsonowicz
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Westerplatte młodych
02.55 40 dni ze św. Franciszkiem (38)
03.00 Warto za-

uważyć... w mijającym tygodniu
03.30 Brat Franciszek: Msza święta (6)
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna: Ks. prof. Paweł Bortkiewicz TChr
05.00 Apel Jasnogórski: Transmisja z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski punkt widzenia
06.00 Natura obiektywnie: Tropem dzikich zwierząt, część 1
06.25 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy
06.55 Muzyczne chwile
07.10 Powrót posła
08.25 Sól ziemi
08.55 40 dni ze św. Franciszkiem (39)
09.00 Informacje dnia
09.15 Westerplatte młodych
10.00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
11.00 Informacje dnia
11.15 Retrospekcja: Dopóki nadzieja, trwa życie!
11.20 Muzyczne chwile
11.35 Słowo życia: (J 11, 4557) Jezus umrze, aby zgromadzić rozproszone dzieci Boże
11.40 Polski punkt widzenia
12.00 Kropelka radości
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
13.50 Natura obiektywnie: Tropem dzikich zwierząt, część 1
14.20 Ocalić od zapomnienia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry: Transmisja z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”

15.35 Słowo życia: (J 11, 4557) Jezus umrze, aby zgromadzić rozproszone dzieci Boże
15.40 Święty na każdy dzień: 28 marca, wspomnienie bł. Joanny Marii de Maille, wdowy
15.45 Jak wygrać małżeństwo
16.00 Dzielną niewiastą
16.15 Mateczniki Polkości: Muzeum Zofii Kossak-Szatkowskiwej w Górkach Wielkich (21)
16.30 Wierzę w Boga
17.00 Informacje dnia
17.10 Fatima. Ostatnia tajemnica
18.30 Przełamu-jąc bariery
18.55 Poczёт wielkich Polaków: Ppłk. Stanisław Olszewski „Bar”
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 40 dni ze św. Franciszkiem (39)
20.30 Manna z Nieba
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna: Prof. Mieczysław Ryba
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski punkt widzenia
23.00 Warto być ojcem
23.15 Głos serca: Kiedy gwiazdy się ustawiają (108)

07.00 „Jak to jest zrobione?”
09.00 „Mechanicy samochodowi”
10.00 „Kowboje szos”
12.00 „Renowatorzy”
14.00 „Remont gospodarstwa”
18.00 „Budowy na Alasce”
20.00 „Nieznana ekspedycja”
23.00 „Zapomniane i porzucone”
01.00 „Łowcy antyków”

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Kultowe rozmowy”
07.15 „Historia jednego obrazu”
07.25 „Zaczarowany świat...”
07.40 „Detektyw Literka”
07.50 „Rozmowy na dwie głowy”
08.00 „Wileńska Podcastownia”
08.50 „Imbir i Cytryna”
09.15 „Przystań nad Biblią”
09.25 „Kulturalni”
10.05 „Portrety wileńskie”
10.25 „Detektyw Literka”
10.35 „Rozmowy na dwie głowy”
10.40 „Zaczarowany świat...”
10.55 „Studio Raban”
11.20 „Sonda 2”
11.45 „Raport naukowy”
12.10 „Plebania”
13.00 „Jesteśmy stąd”
13.05 „Dookoła Bałtyku”
13.25 „Rosół polski”
13.50 „Słowo na niedzielę”
14.00 „Transmisja Mszy Świętej”
15.15 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
15.45 „Akademia Życia”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „To jest grane”
16.45 S. „Za-raz wracam”
17.35 „Anna Dymna spotkajmy się”
18.00 „Szansa na sukces”
18.55 „Imbir i Cytryna”
19.20 „Tygodnik Moralnego Niepokoju”
19.45 „Biało czerwoni historie niezwykle”
20.05 „Nowe spojrzenie”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 S. „Zatoka szpiegów”
21.45 „Wileńska

Podcastownia”
22.35 „Popieluszko. Wolność jest w nas” dramat
01.05 „Daję słowo”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Tu – kino”
6.30 „Litwin w sercu”
7.30 „Dzień kultury”
8.00 „Myśli niedzielne”
8.30 „Życ na wsi jest dobrze”
9.00 „To mój ogród”
9.30 „Zapiski przyrodnika”
10.00 „Encyklopedia Gustava”
10.30 „Litewskie dzieci milenijne”
11.30 S. dok. „Śmiertelne 60”
12.00 S. dok. „Portugalia – dzika i nieokiełznana”
12.50 S. dok. „Serengeti”
13.45 S. „Ludwig”
15.45 Wiadomości
16.00 Detektywi historii
17.00 Wieczór z Audriušem Giržadąsem
18.00 Tydzień Rowerowy
18.30 Wiadomości
19.00 Okno na władzę
19.30 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 S. „Sisi”
21.50 „Porwany. Zwycięstwo miłości” film dok.
22.45 „Historia biograficzna oficera armii litewskiej podpułkownika Juozasa”
23.45 „Postrzał w kolano Ahede” dramat

6.00 „Lego Masters”
7.30 S. anim. „Tom i Jerry”
9.00 „Rio 2” komedia
11.00 „Człapa z Beverly Hills 3: Viva La Fiesta!” komedia
12.50 „Bolt from the Blue” komedia
14.45 „Wielka włóczęga” komedia

17.20 „Teleloto”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Muzyczne show
22.00 „Aniołki Charliego” film fab.
00.20 „Gość weselny” thriller

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Mój paszport kłamie”
6.30 „To mój ogród”
7.00 „Zaklinacz zwierząt”
7.30 „Co teraz?!”
8.00 S. „Simon”
8.05 S. „Smerfy”
8.20 S. „Bluey”
8.35 S. „Dolina Muminków”
9.00 „Granice języka”
9.30 „Droga”
10.00 „7 dni Kowna”
10.30 „Niedziela Palmowa. Msza Święta transmitowana na żywo z kościoła Bernardynów w Wilnie”
12.00 Myśli na święta
12.30 „Dzień kultury”
12.55 „Karsten i Petra. Złoty pierścień z Atlantydy” komedia
14.15 „Przygody Nelly” film rodzinny
15.45 Piłka nożna. Mecz towarzyski UEFA. Litwa – Gruzja
18.00 „Niedoceniany zespół” film dok.
18.30 „Przyjaciele. Rozmowy z litewskim pszczelarzem”
19.00 Euromaxx
19.15 Vilnius Mama Jazz 2025
20.30 Panorama
21.00 Otwarta kombinacja
21.30 „Kawaler Róży” opera
01.00 S. „Marple Agathy Christie”

6.00 Filmy anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „La Maistas. Italia”

10.00 „Świat według kobiet”
11.00 „Zagroda marzenia”
12.00 „W krainie wielkich kotów” film dok.
13.10 „Dziki Meksyk” film dok.
14.15 „W Japonii z Jamesem Mayem” film dok.
15.25 „Kulinarne wędrowni Gordona i przyjaciół” film dok.
16.30 „David Rocco” s. „Dolce Italia”
17.00 „Gazas dugnas: Show”
18.00 „Opłata za przygodę”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Przejmij kontrolę nad boiskiem. Parkiet.”
21.00 „Transporter 2” film fab.
22.45 „Przykłady obywateli” film fab.
01.10 „Thor: Ragnarok” film fab.

6.00 S. „Akumulatory”
7.00 „Realna mistyka”
8.00 S. „Wojny klientów”
8.30 „Róg Tura”
9.00 „Gladiatorzy”
10.20 „Wojny towarowe”
11.20 S. „Kuchenne koszmary”
12.25 S. „Akumulatory”
13.25 „Prawdziwa mistyka”
14.30 „Orły lombardu”
15.30 „Opuszczone budowle”
16.30 Mistrzostwa LKL „Rytas” „Gargždai”
19.10 „Głupi, głupszy, najgłupszy” komedia
21.10 „Anatomia strachu” thriller
23.00 „Przetrwac do świtu” thriller
00.50 S. „Gladiatorzy”

lrytas.tv

05.00 S. dok. „Nasze zwierzęta”

06.00 „Ameryka – wielka podróż”
08.00 Podcast wojskowy
09.00 Dziś bierze
10.00 Wszystko jest mierzone
10.30 „Pyszne życie”
11.00 Kod zdrowia
12.00 „Liga Talentów w Połudzie”
13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.28 Pogoda
16.30 24/7
17.30 Anatomia mieszkania
18.00 Wiadomości
18.28 Pogoda
18.30 W świecie koszykówki
19.00 Godzina TV Wolność
20.00 Wiadomości
20.28 Pogoda
20.30 Godzina z Valatką
21.30 24/7
22.30 Wiadomości
22.58 Pogoda
23.00 S. „Ameryka – wielka podróż”
01.00 „Pani Prezydent”

6.15 „Liczba czy herb?”
8.25 „Dziki Tailand”
9.30 „Haczyk na jednym końcu”
10.00 „Detektywi przeszłości”
10.30 „Egaz do dechy”
11.00 „NBA Action”
11.30 Mistrzostwa NBA „Thunder” – „Bulls”
14.00 Otwarte mecze MLKL w trybie Smart Way
16.00 „Wojny magazynowe”
18.00 „Szczyt”
19.35 S. „See 2”
21.00 „TV3 wiadomości”
21.50 „TV3 sport”
21.55 „TV3 pogoda”
22.00 „Formuła 1”
00.30 „Niebezpieczna dzielnica” thriller

6.15 „Łapacz snów”
7.00 S. „Wróżka”

9.00 S. „Uczeń Molphara”
10.00 S. „Adim Farah”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
13.00 Pozdrowienia
15.40 „Wspaniały wiek” film fab.
17.55 S. „Morderstwo w...”
19.50 S. „Śmierć w raju”
21.00 „Niepokojące zaginięcia. Powrót do korzeni”
22.50 „Ricki i Flash” komedia
00.55 „Sommerdahl”

06.25 „Sprawa dla reportera”
07.20 „Słownik polsko@polski”
07.55 „Słowo na niedzielę”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach”
09.00 „Tydzień”
09.30 „Życie po Sanatorium miłości”
09.55 S. „Zmiennicy”
11.05 S. „Ojciec Mateusz”
12.00 S. „Komisarz Alex”
12.55 Między ziemią a niebem
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między ziemią a niebem”
13.45 „Rajmund”
14.05 „Ssaki”
15.30 S. „Dom”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 „Daję słowo”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Wojna zastępcza”
22.25 „Sanatorium miłości”
23.20 „Życie po Sanatorium Miłości”
23.45 „O północy w Paryżu” komediodramat

07.00 „15 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole”
08.10 „Rozmowy (nie)wygodne”
08.50 „Bajnutki”
09.00 „Liturgie i nabożeństwa 2026”
10.05 „Przystań nad Biblią”
10.25 „Wspólny dom”
11.05 „Niezwykła historia Sebastiana Van Pirka”
12.20 S. „Pan zwał, Milordzie?”
13.25 S. dok. „Dokument tygodnia”
14.30 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
15.10 „Bliskie spotkanie trzeciego stopnia” film fab.
17.35 „Dobry tytuł”
18.15 „Niedziela z...”
21.00 „Siedem lat w Tybecie” film fab.
23.25 „Kulturalni”
00.20 „Powrót do domu” film dok.

07.00 „Panorama”
07.30 „Rodzinka.pl”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.15 „Słowo daję!”
12.25 „Makłowicz w podróży”
12.55 „Między ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między ziemią a niebem”
13.50 „Słowo na niedzielę”
15.15 „Syzyfowe prace” film obycz.
17.10 „Gdzie jesteś Mały Książę”
18.00 Teleexpress
18.25 S. „M jak miłość”
19.15 Kabaretomania
20.10 „Laskowik & Malicki”
20.30 Program informacyjny 19.30
20.55 Pytanie dnia
21.20 S. „Komisarz Alex”
22.15 „Gabi Drzewiecka zaprasza”
23.10 „Samiec

Alfa” film fab.
00.50 Gdzie jesteś Mały Książę

07.15 „Był taki dzień”
07.20 „Sprawdzamy”
07.35 S. dok. „Podróż z historią”
08.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
09.00 „Porozmawiajmy o grzechu”
09.20 „Myśliciele”
09.24 „Sakrament bierzmowania”
09.40 „Niepojęte”
09.55 „Polska z bocznej drogi”
10.05 S. „Syzyfowe prace”
10.55 „Miejsce z historią”
11.10 S. dok. „Historia kuchni polskiej”
11.50 S. dok. „Podziemne Włochy”
12.40 „Polska z bocznej drogi”
12.50 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.45 „Historia jednej fotografii” film dok.
14.15 S. dok. „Wyspy Kanaryjskie”
15.10 „Ex Libris”
15.30 „Cham” film fab.
16.50 „Peryskop Gundlacha. Oczy alianckich czołgów” film dok.
17.30 „Zygmunt Wróblewski. Gorący tlen” film dok.
18.20 „Flesz historii”
18.40 S. „Lalka”
20.00 „Polacy na ratunek Żydom”
20.15 S. dok. „Kroniki Hitlera”
21.05 „Warszawa: miasto podzielone” film dok.
22.15 „Był taki dzień”
22.17 „Skazany na bluesa” dramat
23.55 „Złoto dezertów” film fab.

04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna: Prof. Mieczysław Ryba
05.00 Apel Jasnogórski

05.20 Polski punkt widzenia
05.40 Odpowiedzialni za Kościół: I uprosz nam łaskę ślicznych i świętych kapłanów
06.05 My trzymamy z Bogiem
07.00 Jestem mamą: Prima Aprilis (412)
07.15 Mocni w wierze
07.40 Regał: Muzyka, scena i tekst (17)
08.15 Misja SzczecinKipsing
08.45 Ocalić od zapomnienia: Maria Adamczyk, część 3 (285)
08.55 40 dni ze św. Franciszkiem (40)
09.00 Słowo życia: (Mt 21, 111) Wjazd Jezusa do Jerozolimy
09.05 Polski punkt widzenia
09.25 Święty na każdy dzień: 29 marca, wspomnienie św. Stefana IX, papieża
09.30 Niemy świadek historii. Puszcza Rudnicka
10.00 Prymas Stefan Wyszyński (5)
10.10 Spotkanie z Magdaleną Buczek
10.15 Manna z Nieba
10.25 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
10.30 Palmy Wielkanocne. Zwyczaj i tradycja
10.50 Muzyczne chwile
11.00 Transmisja papieska: Niedziela Palmowa czyli Męki Pańskiej: Transmisja z Placu św. Piotra
12.45 Muzyczne chwile
13.00 Transmisja papieska: Anioł Pański z Ojcem Świętym Leonem XIV
13.20 Papież Polak do rodaków: Homilia w czasie mszy świętej beatyfikacyjnej Matki Bernardy Marii Jabłońskiej i Matki Marii Karłowskiej w Zakopanem, 6 czerwca 1997 r.
13.55 Głos serca (Sezon 11): Głos serca: Kiedy gwiazdy się ustawiają (108)
14.40 Bohaterowie najdłuższej wojny
16.00 Wieś to też Polska
17.00 Informacje dnia
17.10 Koncert życzeń
17.50 Miecznik
Polskości: Strzelba "Cieszynka"
Izba Cieszyńskich Mistrzów w Cieszynie (22)
18.00 Gorzkie żale (6)
18.30 Sól ziemi
18.55 Poczet wielkich Polaków: Szymon Syreński
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończona
20.25 40 dni ze św. Franciszkiem (40)
20.30 Bańniowy teatr lalek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna: Prof. Arkadiusz Jabłoński
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Retrospekcja: Dopóki nadzieja, trwa życie!
22.45 Stan bezpieczeństwa państwa
22.55 Święty na każdy dzień: 29 marca, wspomnienie św. Stefana IX, papieża
23.00 Mocni Jego mocą
23.30 Muzyczne chwile
23.45 Jak wygrać małżeństwo

07.00 „Jak to jest zrobione?”
09.00 „Mechanicy samochodowi”
11.00 „Łowcy antyków”
12.00 „Renowatorzy”
13.00 „Remont gospodarstwa”
18.00 „Budowy na Alasce”
19.00 „Poszukiwacze opali”
20.00 „Renowatorzy”
23.00 „Zapomniane i porzucone”
01.00 „Łowcy antyków”

06.30 „Wileńska Podcastownia”
07.20 „Jesteśmy stąd”
07.25 „HULAHOO FROM MORNING TO NIGHT”
07.35 S. anim. „Wiking Tappi”
07.45 „Rysunkowe ABC”
07.50 „Na wszelki wypadek!”
08.15 „Makłowicz w podróży”
08.40 „Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułeczką”
09.05 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
09.35 „Rzecz Polska”
09.45 „Fake czy historia?”
10.25 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.35 „Detektyw Literka”
11.45 „HULAHOO FROM MORNING TO NIGHT”
11.55 „Rysunkowe ABC”
12.00 „Strona po stronie”
12.10 S. „Królowie średniości”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „One. Kobiety kultury”
13.35 „Kulturalni”
14.15 „Książę” film dok.
15.20 „Notacje”
15.35 „Galeria Noblistów”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Detektyw Literka”
17.20 „Rysunkowe ABC”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Imbir i Cytryna”
18.00 S. „Komisariat”
18.45 „Na Tro-

pach Historii”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Zapomniani, odzyskani”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Warto kochać”
21.50 „Mody Polskie”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „One. Kobiety kultury”
23.30 „Info Wilno”
23.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.55 „Studio Wilno”
00.25 „Fake czy historia?”
01.00 S. „Komisariat”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Morderstwo z widokiem”
10.45 S. „Kancelaria prawna”
11.40 S. „Policja berlińska”
12.30 „Zgadnij i odgadnij”
13.00 „Kto i dlaczego?”
13.30 S. dok. „W drodze”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 Historie rzeczy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Forum LRT
22.30 S. „Carpe Diem”
23.25 S. „Kancelaria prawna”
00.15 Tydzień rowerowy

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Odlęgłe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Bijące serce”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
20.00 „Od...do...”
21.00 S. „Poważne sprawy 8”
21.30 Wiadomości
22.30 „Zaufanie” dramat
00.25 S. „Śmiertelna broń”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Tydzień”
7.00 1000 cudów świata
8.00 „Menora”
8.30 „7 dni w Kownie”
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Sztuczna inteligencja to rewolucja
12.00 Pociągnięcia pędzlem do portretu państwa
12.30 Promienie światła
13.00 Koncert pożegnalny
14.30 Zgaduj i zgaduj
15.00 (Nie)emigranci
16.00 Kalendarz ogrodnika
16.30 Co dalej?
17.30 Niedoceniani zespół
18.00 Litewska Studencka Liga Koszykówki
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Peter Doher-

ty. Obcy we własnej skórze” film dok.
23.00 Dzień Kultury
23.30 „Sztuczna inteligencja”
 TV Kultura Plus

6.00 „Gra galvOK”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.00 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dzikie serce”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Vyataro ferma”
21.00 „Smak śniegu” dramat
22.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „Pompeje” dramat
00.45 „Chicago w ogniu” dramat

6.15 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Realna mistyka”
8.30 S. „Miłość i płomień”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „S.W.A.T.”
20.00 „911”
21.00 „Pod obserwacją” thriller
23.10 „Anatomia strachu” thriller
01.00 S. „S.W.A.T.”

05.00 „Pyszne życie”
05.30 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą”
06.00 Wszystko jest mierzone
06.30 24/7
7.30 Godzina z Valatką.
08.30 S. dok. „Azja”
09.30 S. „Pani Prezydent”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Ameryka – wielka podróż” film dok.
12.30 Czyste miasta
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Chcę pracować
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Pierwsze razy
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 Godzina TV Wolność
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.20 S. „Kochanie, oddzwonij”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Ameryka – wielka podróż”

6.00 „Ludzie gór”
7.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „Wielka Dziesiątka”
9.30 „Formuła 1”
10.00 „Miasto czy wieś?”
11.30 „Najgorsi kucharze Ameryki. Kuchenne tragedie”
12.30 „La Maistas”
13.00 „Tajemnicze barwy Sycylii”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 S. „911: Teksas”
16.00 S. „Mężczyźni z gór”
17.00 „Wyspa dziewcząt”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
19.00 S. „Nieznamomi”
20.00 „Najzabawniej-

sze filmiki z Ameryki"
21.00 „Czasy ostateczne: Pozostawieni” dramat
23.10 „Wrota zaświatów” thriller
01.05 „Giganci ze stali” dramat

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Uczeń Molphara”
10.00 S. „Trochę słońca”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Lucifer”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Zaciemnienie umysłu”
15.00 S. „Anupamaa”
15.35 „Mangal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”
19.00 S. „Lucifer”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Tajemnicza droga”
23.20 S. „Zaciemnienie umysłu”
00.30 „Niepokojące zaginięcia. Powrót do korzeni”

07.05 S. „Akacja 38”
07.40 „Gorzkie żale”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Studio Raban”
09.00 „Serwis Info”
09.30 S. „Zaraz wracam”
10.05 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 Agrobiznes

13.35 „Rok w ogrodzie Extra”
13.50 „Ssaki”
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reporterzy”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.20 S. „Zaraz wracam”
19.55 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia
21.30 „Stan podgorączkowy” spektakl
23.00 „Postscriptum”
23.30 „Taniec z rosyjskim niedźwiedziem” film dok.

07.15 „Muzyczne poranki”
08.00 „Od ucha do ucha” film fab.
08.35 S. dok. „Podróże z historią”
09.20 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
10.00 „Pogranicze w ogniu”
11.05 „Wieczór u Abdona” film obycz.
11.55 „Siedem lat w Tybecie” film fab.
14.20 „Była sobie muzyka” film dok.
15.20 „Dobre strony”
15.35 „Tamte lata, tamte dni”
16.15 „Kamizelka” film TVP
17.10 „Party przy świecach”
18.15 „Pogranicze w ogniu”
19.25 „Tygodnik Kulturalny”
20.20 S. dok. „Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki”
21.00 „Nigdy nie mów nigdy” film sensac.
23.20 „Porozmawiamy szczerze”
00.00 „La Gomeira” komedia

07.00 „Panorama”
07.30 „Przystań nad Biblią”
08.00 „Gwiazdorska kuchnia Ani”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.40 „Paryż. Śladami Chopina”
13.00 „Serwis Info”
13.10 S. „Blondynka”
14.50 „Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945”
15.10 „Kulturalni”
16.00 Polacy Światu
16.10 „Kiedyś to było...”
16.40 „Dobre strony”
17.00 „Zaraz wracam”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Słownik polsko@polski”
19.45 „Panorama”
20.20 Polacy Światu
20.30 Program informacyjny
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Czas honoru”
22.20 S. „Stawka większa niż życie”
23.20 „Ania Rusowicz na dobry wieczór”
00.15 Panorama

07.25 „Był taki dzień”
07.27 „Wykrywacz kłamstw”
07.45 „Było, nie minęło”
09.20 „Piosenką przez historię”
09.30 S. „Cztery pancerni i pies”
10.20 „Kuchnia dwudziestolecia”
10.50 „Ex Libris”
11.10 „Dziewczynny z jednej celi. Więźniarki” film dok.
12.40 S. dok. „Kalendarz przyrody”
13.30 S. dok. „Historia polskiego sportu”
14.20 „Polacy

w kosmosie”
14.45 „Flesz historii”
15.05 S. „Królowie”
15.30 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
15.35 S. „Cztery pancerni i pies”
16.35 „Sensacje XX wieku”
18.20 „Ex Libris”
18.40 S. „Czas honoru”
19.25 „Tajemnice Archiwum”
19.40 „Był taki dzień”
19.45 „Zagrabiony, odnaleziony, odzyskany” film dok.
20.35 „Skarbiec sztuki Lubelszczyzny”
20.50 S. dok. „Galeria Widmo”
20.55 S. „Królowie”
21.20 S. „07 zgłoś się”
22.35 S. dok. „Królowe, które zmieniły świat”
23.20 „Prasa donosi”
23.30 S. dok. „Kroniki Hitlera”
00.20 „Budowniczości świata”

05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Tam, gdzie Bóg płacze
06.10 Sanktuarium polskie
06.30 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Gość Oczekiwany
08.30 Danuta Siedzikówna „Inka”
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Wieś to też Polska
10.15 Słowo życia
10.20 Mateczniki Polakości
10.30 Bańniowy teatr lalek
10.55 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Kazania wielkopostne
12.05 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość
12.20 Stan Bezpie-

czeństwa Państwa
12.30 Warto być ojcem
12.45 Muzyczne chwile
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Kobiety wolności
14.00 Skarby Ojcowskiego domu
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Serial z życia Jezusa
16.00 Zadziwiający świat chrześcijan
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Sanktuarium polskie
17.30 Porady Medyczne Bonifratrów
18.00 Świadkowie
18.30 Moja parafia
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Poznajemy Polskę
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Mysłąc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
23.25 Szkoła obmowy, czyli nędza

07.00 „Mechanicy samochodowi”
09.00 „Jak to działa?”
10.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
12.00 „Łowcy antyków”
17.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Show przetrwania”
23.00 „Zapomniane i porzucone”
01.00 „Łowcy antyków”

Fragment Wieży Eiffla pójdzie pod młotek

Pod młotek trafi fragment krętych schodów z paryskiej Wieży Eiffla. To kolejna tego typu oferta w ostatnich kilkunastu latach. Szacuje się, że cena rzeczonoego fragmentu może wynieść ok. 50 tys. euro. Ten rzadki okaz paryskiej historii składa się z 14 stopni i mierzy niemal 3 m wysokości. Pod młotek trafi 21 maja podczas aukcji domu aukcyjnego Artcurial. Fragment pochodzi z oryginalnych kręconych schodów z 1889 r., które pierwotnie łączyły drugie i trzecie piętro wieży. Schody zostały zdemontowane w 1983 r. podczas modernizacji wizytówki Paryża i instalacji nowych wind.
Fot. Freepik.com

Ogłoszono najnowszy ranking szczęśliwości

Zgodnie z raportem, opublikowanym przez Uniwersytet w Oxfordzie, Finlandia utrzymuje pozycję lidera wśród najszczęśliwszych krajów świata. Od 2017 r. nieprzerwanie zdobywa ten tytuł, a mieszkańcy tego kraju, poproszeni o ocenę swojego życia, przyznali średnio 7,8 pkt w skali od 0 do 10. Ekspertsi podkreślają, że kluczowe dla wysokiego poziomu zadowolenia Finów są sprawnie działające państwo, niski poziom korupcji, bezpłatna edukacja i opieka zdrowotna oraz silne poczucie współpracy społecznej. Dla Polski tegoroczny ranking przynosi dobre wieści — awansowała na 24. pozycję. Ranking opiera się na odpowiedziach mieszkańców ponad 140 krajów, którzy oceniają swoje zadowolenie z życia. Pod uwagę brane są m.in. poziom PKB na mieszkańca, oczekiwana długość życia, poczucie wolności, niski poziom korupcji. Na końcu zestawienia znalazły się kraje dotknięte konfliktami — ranking zamyka Afganistan.

Nietypowy „pluszak” na półce z zabawkami

„Żywa maskotka” w tym przypadku okazała się prawdą. Na półce sklepu z pamiątkami lotniska w Australii jedna z pasażerek odkryła prawdziwego oposa. Półka z pluszakami, a wśród nich puszysty ogon i duże brązowe oczy, które się ruszały — to przykuło wzrok jednej z pasażerek, która robiła zakupy w sklepie z pamiątkami. Okazało się, że żywy opos zadomowił się wśród maskotek psów dingo, koali i kangurów. Pracownicy lotniska zdołali wynieść oposa z lotniska bez szwanku. Nie wiadomo, jak zwierzak dostał się do sklepu, jak długo tam przebywał i dlaczego wybrał półkę z zabawkami.
Fot. Freepik.com

Fotomigawka

▀ Obrazy czekają na nowych właścicieli, a artysta wciąż tworzy Fot. Marian Paluszkiwicz